

37. ORSZÁGOS TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA

EGYETEMVÁLASZTÁSI MOTIVÁCIÓK A PARTIUMI KERESZTÉNY EGYETEM HALLGATÓI KÖRÉBEN

JELIGE: TSZ001

LEZÁRÁS DÁTUMA: 2024.05.28

Tartalomjegyzék

1. Bevezető	1
2. Szakirodalom	3
2.1. A felsőoktatás kontextusa és bemutatása	3
2.1.1. A felsőoktatás fogalma	3
2.1.2. A felsőoktatás szervezésének nemzetközi kontextusa	3
2.1.3. A felsőoktatás tömegesedése és expanziója	3
2.1.4. A felsőoktatási intézmények és ezek meghatározó szerepe a Partium régióban	4
2.2. Intézményválasztás és szakválasztás	4
2.3. A társadalmi háttér jelentősége a továbbtanulás döntésében	5
2.3.1. A kapcsolati tőke szerepe a továbbtanulásra vonatkozó döntésekre	5
2.3.2. A szakválasztás folyamata	5
2.4. A felsőfokú képzésben való továbbtanulás motivációs hátterének elméleti megközelítései	6
2.4.1. A motiváció fogalma a pályaválasztás vonatkozásában	6
2.4.2. Fontos motivációs modellek	7
2.4.2.1. Houle klasszikus tanulási tipológiája	7
2.4.2.2. Maslow motiváció elmélete	7
2.4.2.3. Vroom elvárás-elmélete	8
2.4.2.4. McClelland szükséglet elmélete	8
2.4.2.5. Locke célmeghatározási elmélete	9
2.5. A felsőfokú végzettség elterjedtsége az Európai Unióban, Romániában és Magyarországon	9
2.5.1. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya az Európai Unióban	9
2.5.2. Felsőfokú végzettség Romániában	10
2.5.3. A felsőoktatás helyzete Magyarországon	12
2.5.4. A továbbtanulás sajátosságai Partiumi Keresztény Egyetem hallgatói körében	13

3. A kutatás módszertana	15
3.1. A kutatás célja	15
3.2. Az alkalmazott módszer	15
3.3. Célcsoport és mintavétel, az alanyok kiválasztása	15
3.3.1. A kérdőíves felmérés, mintavétel.....	15
3.3.2. A kvalitatív kutatás alanyainak kiválasztása	16
3.4. Kutatási eszköz	16
4. A kutatás eredményei	18
4.1. A kérdőíves felmérés eredménye	18
4.1.1. A minta bemutatása.....	18
4.1.2. Egyetemválasztási motivációk	22
4.1.3. Hipotézisek ellenőrzése	31
4.2. Az interjú vizsgálat eredményei	34
4.2.1. Az egyetemválasztási döntés háttere	34
4.2.2. Az interjú vizsgálat eredményeinek az összefoglalása	38
5. Következtetések	39
6. Felhasznált irodalom	41
7. Ábrajegyzék	43
8. Táblázatok jegyzéke	44
9. Függelék	45

1. Bevezető

Szakedolgozatom témája a hallgatók egyetemválasztási motivációira összpontosult, ezen belül az egyetemválasztással kapcsolatos motivációkat, attitűdöket, véleményeket vizsgáltam. A mai világban az egyetemválasztás egy fontos döntés, amely nagy hatással lehet az egyén jövőjére és karrierjére. A Partiumi Keresztény Egyetem hallgatói között végzett kutatásom célja, hogy feltárjam és megértsem azokat a motivációkat és tényezőket, amelyek befolyásolják az egyetemválasztási döntéseiket. Az egyetemválasztás mögötti motivációk feltárása segíthet az egyetem vezetőinek és döntéshozóinak jobban megérteni hallgatóik igényeit és preferenciáit, ami lehetővé teszi számukra, hogy hatékonyabb és jobban igazodó döntéseket hozzanak az oktatási és szolgáltatási kínálatukkal kapcsolatban.

Dolgozatom első részében az elméleti háttér került bemutatásra, így a szakirodalom áttekintésével sor került a felsőoktatás fogalmának a meghatározásával, valamint az egyetemválasztási motivációk bemutatására. A fogalmak definiálása után az egyetemválasztás, és a fiatal generáció kapcsolatáról lesz szó. A következő fejezetben az egyetemválasztás vizsgálatának aktuális megközelítései kerülnek bemutatásra, tehát ebben a fejezetben a szakedolgozatom témájával kapcsolatos néhány empirikus kutatás eredményeit fogom ismertetni.

A kutatás módszertanát illetően kvantitatív és kalitativ kutatási módszert alkalmaztam, azon belül kérdőíves felmérést és félig strukturált interjúkat készítettem. Az adatfelvétel az általam készített kérdőív segítségével történt, amelyet a LimeSurvey rendszer segítségével kérdeztem le. Az adatok feldolgozása pedig az PSPP statisztikai program segítségével történt, a diagramok készítése pedig Excel táblázat segítségével valósult meg. A kérdőívet a nagyváradi Partiumi Keresztény Egyetem hallgatói körében kérdeztem le, így tehát a kutatásom célcsoportja az egyetem hallgatói. Az interjúk során kiválasztottam néhány hallgatót akik alkalmasak voltak az információ átadásra a téma szempontjából, és egy 8 kérdésből álló interjút készítettem velük. A téma sokszínűsége miatt számos szakirodalom, és korábbi kutatás eredményei álltak a rendelkezésemre, ezek elősegítették, hogy több szempontból is megvizsgáljam az egyetemválasztás témakörét. A kutatási kérdéseket illetően a már említett egyetemválasztási motivációk, és a célcsoportom általános attitűdjei az egyetemválasztási motivációkkal szemben.

A kutatásom során három hipotézist állítottam fel, amelyek a következők: az első hipotézisemben feltételeztem, hogy a szülők alacsony iskolai végzettsége fékezi az egyetemválasztást, a magasabb iskolai végzettség pedig ösztönző hatással van rá, a második hipotézisemben feltételeztem, hogy az egyetemre való jelentkezés mögött állhat az a motiváció, hogy a hallgatók szeretnék minél tovább diákok maradni, mivel az egyetemi évek szabadságot, felelősségteljes szórakozást és új élményeket jelentenek, ami vonzó lehet számukra az érettségi utáni életszakaszban, a harmadik hipotézisemben feltételeztem, hogy a Nagyvárad közelében lakó diákok a földrajzi közelség miatt nagyobb valószínűséggel választják a Partiumi Keresztény Egyetemet. A hipotéziseim főbb változói közé tartoztak a egyetemválasztási motivációk felmérése a hallgatók körében, az egyetemválasztási tevékenységekkel kapcsolatos attitűdök. Az előzőek tükrében a dolgozatom felépítése a következőképpen fog alakulni: először a szakirodalmi háttér kerül bemutatásra, amely segítségével egy átfogóbb képet kaphatunk a felsőoktatás fogalmáról és az egyetem és szakválasztásról, valamint a motivációs elméletekről is. Ezt követően másodlagos adatelemzésként a témával kapcsolatos korábbi kutatások eredményei kerülnek bemutatásra. A legfontosabb a kutatási rész, melynek során a saját kutatásom eredményeit fogom ismertetni és magyarázni, kutatási kérdésekkel és hipotézisekkel alátámasztva. Eredményeim azt mutathatják, hogy az egyetemválasztási döntéseket nem csak a szakmai és akadémiai tényezők, hanem személyes és családi háttér, valamint az egyéni preferenciák és életstílus is jelentősen befolyásolják. Ennek ismerete lehetővé teszi az egyetemek számára, hogy célzottabb és személyre szabottabb támogatási rendszereket és programokat alakítsanak ki, amelyek jobban szolgálják a hallgatók igényeit és javítják az egyetemi élményt.

2. Szakirodalom

2.1. A felsőoktatás kontextusa és bemutatása

2.1.1. A felsőoktatás fogalma

A felsőoktatás olyan intézményi keret, amely általában a középfokú vagy más alapfokú oktatás után magasabb szintű oktatást és szakképzést biztosít. Ez a szint a felsőoktatási intézmények, egyetemek és főiskolák területe, ahol a hallgatók különböző tantárgyakat tanulnak, és sajátítják el a szakmai és személyes fejlődéshez szükséges ismereteket és készségeket (Sintayehu, 2018). A felsőoktatásnak két fő típusa van: az egyetemi és a főiskolai képzés. Az egyetemi képzés általában elmélet- és kutatásorientált, míg a főiskolai képzés gyakorlati és szakmai képzést biztosít. A térségben Romániában és Magyarországon nincsenek, de több Nyugat-Európai országban léteznek alkalmazott tudományokkal foglalkozó egyetemek, melyek többé kevésbé megfelelnek főiskoláknak. Az egyetemeken és főiskolákon belül számos tantárgy létezik, a műszaki tudományoktól a bölcsészettudományokig és a társadalomtudományokig. A felsőoktatás számos fontos szerepet tölt be a társadalomban. Elősegíti a személyes fejlődést, a szakmai készségek elsajátítását, valamint hozzájárul a társadalom tudásbázisának és innovációs képességeinek fejlesztéséhez (Marginson, 2016).

2.1.2. A felsőoktatás szervezésének nemzetközi kontextusa

A felsőoktatás a világ különböző régióiban élénken reagált a harmadik évezred első évtizedének kihívásaira. A globalizáció, a felsőoktatás tömegessé válása és a tudásalapú társadalmakban a fenntartható fejlődést biztosító tudás iránti igény a felsőoktatás céljait, meghatározó oktatási módszereit és megvalósítási módjait tekintve gyors átrendeződéshez vezetett. A bevált intézményi formák, valamint ezek fenntartása és finanszírozása, vezetése. Lényegében a változó körülmények között a hagyományos irányultságú önellátó felsőoktatási intézmények egyre vonzóbbá válnak azokhoz az intézményekhez képest, amelyek jobban képesek figyelembe venni a társadalmi környezet és a gazdaság igényeit. (Szikszai és mtsai., 2010).

2.1.3. A felsőoktatás tömegesedése és expanziója

A fejlett nyugati országokban a hallgatók számának az 1960-as évek eleje óta tartó gyors növekedés átalakította a felsőoktatási intézményeket. Ez a növekedés megállíthatatlan volt, az elit fázisból a tömeges fázisba lépett át, és mai napig tart. Ez a nagy folyamat azt az illúziót keltette, hogy a felsőoktatás már nem igazán fontos. A felsőoktatáshoz való hozzáférés társadalmi szándékát a felsőoktatás kapuinak megnyitásával sikerült csökkenteni. A

felsőoktatási ajtók megnyitása szinte minden olyan fiatal számára elérhetővé tette, aki jól felkészült és tovább akar tanulni. Az európai szocialista országokban a felsőoktatáshoz való hozzáférés a becslések szerint 30 évvel a politikai átmenet után, a hallgatók számának jelentős növekedése miatt mintegy 10 millióra tehető. Magyarországon Róbert Péter (2000) kifejezetten ezzel a kérdéssel foglalkozott, amikor az 1998-as felvételit elemezte. Az 1998-as toborzási folyamatot a klasszikus vizsgálati feltevések alapján elemezte, és kimutatta, hogy a jól ismert szelekciós mechanizmusok továbbra is működnek, de most részletesebben vizsgálják őket (Hrubos, 2012).

2.1.4. A felsőoktatási intézmények és ezek meghatározó szerepe a Partium régióban

A felsőoktatás elterjedésének eredményeként nemcsak a hallgatók társadalmi szerkezete, hanem a felsőoktatási intézmények köre is megváltozott. A társadalmi- gazdasági szükségletek bővülése, a tudomány differenciálódása, a diákok és egyéb erőforrások elleni küzdelem eredményeként az intézmények is eltérőek lettek. Ez egyrészt a funkciótól és a küldetéstől függő horizontális megkülönböztetésre, másrészt a presztízstől függő hierarchikus sokszínűség megjelenésére utal. Ami a felsőoktatási intézmények számát illeti, a 90-es évek elején Romániában összesen 56, Nagyváradon pedig 1 egyetemet regisztráltak. A felsőoktatási intézmények száma országos szinten megduplázódott, majd 127-re nőtt, végül úgy tűnik, hogy mára 104 körül stabilizálódott. Ezek közül 56 állami finanszírozású, míg a többi akkreditáció alatt álló magánegyetem. A nagyváradi felsőoktatási intézmények száma 4-re nőtt: a Nagyváradi Állami Egyetem, az Emanuel Egyetem, az Agora Egyetem és a Partiumi Keresztény Egyetem. A Partiumi Keresztény Egyetem az első független magyar akkreditált felsőoktatási intézmény Romániában (Bernáth, 2016).

2.2. Intézményválasztás és szakválasztás

Az ember életében eljön az az idő, amikor elkezd gondolkodni a jövőjéről. A szakválasztás vagy az intézményválasztás nagyon fontos része a fiatalok életének, mivel ez a sorsuk kiválasztását jelenti. A szak kiválasztása azért is fontos, mert ez az érdeklődési körök egyesüléséhez vezethet. Az is fontos kérdés, hogy hol fogják folytatni a tanulmányaikat: szülőföldjükön maradjanak-e, vagy a külföldi felsőoktatási lehetőségek közül válasszanak. Számos kutatást végeztek ebben a kérdésben, és megállapították, hogy a fiatalok oktatási intézményválasztását szimbolikus tényezők is befolyásolják. A fő motiváló tényező minden esetben az, hogy a választás megfeleljen az érdeklődési körüknek, és megfelelő képzésben vehessenek részt. Gyakran felmerül azonban az a kérdés, hogy más tényezők is szerepet

játszanak-e az oktatási intézmény vagy szak kiválasztásában. A családi környezet gyakran befolyásolja az iskolaválasztást, és fontos szerepet játszik az a tény, hogy anyagi okokból nem minden szülő tudja küldeni főiskolára gyermekét (Ágyas, 2015).

2.3. A társadalmi háttér jelentősége a továbbtanulás döntésében

Az oktatási rendszer, mint migrációs útvonal ideális oktatás migráció modellje szerint vannak olyan inputok, amelyek meghatározzák a belépő társadalmi struktúrában elfoglalt helyét, általában a háztartási háttérváltozókon keresztül. A kimenetek a migráns által elért státusz szempontjából értelmezhetők. Létezik maga a képzési algoritmus végrehajtása és hatékonysága is, hogy milyen mértékben van pozitív különbség az inputok és az outputok között. Ha a háztartási háttér oksági hatása a különböző szakaszokon való áthaladása során csökken, akkor az oktatási rendszer hatékony transzfersatornaként működik (Albert Lőrincz, 2015).

2.3.1. A kapcsolati tőke szerepe a továbbtanulásra vonatkozó döntésekre

A kapcsolati tőke az egyének számára kapcsolatokon keresztül elérhető erőforrások összessége. Ez a kapcsolati háló számos élethelyzetben ad lehetőséget és támogatást, amely magában foglalja a továbbtanulási döntéseket is. A fő ok, amiért a kapcsolati tőke olyan fontos a továbbképzési döntésekben, az, hogy segíti az információgyűjtést és a navigációt. Amikor egy személy úgy dönt, hogy továbbtanul, számos választási lehetőség van, például, hogy melyik intézményben tanuljon, melyik szakot választja, és hogyan adja meg tanulmányait. A kapcsolati tőkén keresztül az egyének hozzájutnak másokhoz, akik már elindultak hasonló úton, és megoszthatják velük tapasztalataikat és tanácsait. Ez az információ segít az egyéneknek a körülményeik alapján megalapozottabb döntések meghozatalában. A kapcsolati tőke a továbbtanulás folyamatában is támogatást nyújt. Ez jelentheti a család vagy a barátok anyagi támogatását, vagy akár azt az érzelmi támogatást is, amelyre valakinek szüksége lehet, amikor kihívásokkal néz szembe tanulmányai során. Az erős kapcsolatokkal rendelkező egyének nagyobb valószínűséggel megbirkóznak ezekkel a nehézségekkel, és kitartanak a céljaik elérésében (Kisfalusi, 2013).

2.3.2. A szakválasztás folyamata

A felsőoktatásba való belépés és az intézményválasztás mellett a szakválasztás is fontos döntés, mert a nagymértékben meghatározza az egyén jövőbeli karrierjét. A szakválasztás folyamata több szakaszra oszlik, amely magában foglalja a hallgató érdeklődésének, képességeinek és jövőbeli céljainak tervezését. Első lépésként a tanulónak önismereti tesztet kell kitölteni,

amely segít azonosítani erősségeiket és gyengeségeiket, valamint érdeklődési területeiket. Ezt követően a hallgatóknak alaposan ismerniük kell az egyes szakok tartalmát, munkaerő-piaci lehetőségeit és követelményeit. Ennek érdekében hasznos lehet nyílt napokon részt venni, munkaköri leírásokat kutatni és olyan szakemberekkel beszélgetni, akik már egy adott területen dolgoznak. Ezért fontos megvizsgálni, hogy a hallgatók miért választanak bizonyos szakokat, és vannak-e társadalmi minták ebben a döntésben (Józsa, 2024).

2.4. A felsőfokú képzésben való továbbtanulás motivációs hátterének elméleti megközelítései

2.4.1. A motiváció fogalma a pályaválasztás vonatkozásában

A felsőoktatás tendenciáit számos tényező határozza meg és alakítja. A társadalomkutatók számos tanulmányt készítettek, amelyek a felsőoktatásba való belépés fontos szempontjaira világítanak rá. A szociológusok a felsőoktatással kapcsolatos tendenciákat és preferenciákat a társadalmi mobilitás és a társadalmi-demográfiai összefüggések szempontjából vizsgálják, míg a közgazdászok általában a munkaerőpiac és az oktatás közötti kapcsolatot vizsgálják (Pusztai & Szigeti, 2018).

A motiváció olyan impulzusok vagy késztetések összességét jelenti, amelyek bizonyos dolgok megtételére késztetnek bennünket. A motiváció alapvető fogalom, amelyet a pedagógusok számos helyzetben használnak. A motiváció két csoportra osztható: külső és belső hatások. A külső hatások közé tartozik a család, a barátok és a szülők tanácsai, valamint a középiskolai tanárok véleménye. A belső hatások közé tartozik a diploma megszerzésének vágya, a tudás iránti vágy, a személyes célok követése és a szakmai célok elérése. A motiváció a jellem azon elemére utal, amely tudatosan vagy öntudatlanul arra késztet bennünket, hogy egy viselkedés megvalósítása vagy fenntartása mellett döntsünk (Fejes, 2015).

Pires Oliveira és társai (2009) tanulmányukban különbséget tesznek a belső és külső motiváció között. A belső motiváció az úgynevezett episztemológiai motiváció, amelyben a tudásba vetett hit dominál. Ide tartozik az érzelmi motiváció is, amely alatt a szerzők a kapcsolati hálók bővítését, a társas kapcsolatok erősítését és a másokkal való együttlét és kommunikáció örömét értik. Szorosan kapcsolódik a harmadik belső motiváció, az úgynevezett hedonisztikus motiváció, amely a tanulási tevékenységekből származó jólét érzését és a dokumentumokhoz, irodalomhoz és anyagokhoz való hozzáférés örömét hangsúlyozza, függetlenül a tanulás tartalmától. A szakmai motiváció szintén fontos a foglalkoztatásra, a karriermenedzsmentre és a szakmai fejlődésre irányuló döntésekben. A szakmai motiváció

alapvetően a továbbtanulás klasszikus motivációhoz tartozik. A külső motivációkat gazdasági ösztönzőkként, gazdasági előnyök megszerzéseként, közvetlen vagy közvetett védelemként és munkahelyteremtésként lehet meghatározni. A kényszer vagy nyomás szintén külső motivációként definiálható. Ilyenkor az egyének kötelezve érzik magukat a tanulás folytatására, vagy a környezetük nyomást gyakorol rájuk. A származékos motiváció a motiváció egy másik típusa, amikor az egyének bizonyos tevékenységek elkerülése vagy az unalom elkerülése érdekében folytathatják a tanulást. Külső motiváció személyes munkamotiváció, melynek célja a munkahelyen kívüli tevékenységekhez szükséges ismeretek és készségek elsajátítása (Pires & Luisa, 2009).

2.4.2. Fontos motivációs modellek

2.4.2.1. Houle klasszikus tanulási tipológiája

A felsőoktatással és a pályaválasztással kapcsolatos motivációval kapcsolatban számos szakirodalom jelent meg. A motivációval kapcsolatos kutatások többsége a felsőoktatásban zajlott, ahol megfigyelték a továbbtanulásban tapasztalható egyenlőtlenségek és a társadalmi környezet közötti kapcsolatot. A alapmotivációval kapcsolatban Houle szerint három irányultsági csoportba sorolható a hallgató: a tanulmányi irányultság, célirányultság, és a tevékenység irányultság. A felsorolt irányultságok egymásra épülnek, Houle a tanulmányában sorra jellemezte őket. A tanulmányi irányultság tekintetében megfigyelhető, hogy a hallgatók élvezik a tanulást, így gazdagítják tudásukat, és azért járnak egyetemre, hogy tapasztalatokat szerezzenek és fejlődjenek. A célirányultságú hallgatók azért mennek egyetemre, mert úgy gondolják, hogy az egy konkrét szakmai cél és egy konkrét karrier felé fogja őket elvezetni. A tevékenység irányultságú hallgatók tipikusan olyan hallgatók, akiknek nagyon eltérő motivációik vannak az egyetemmel kapcsolatban. Ezek a diákok új emberekkel szeretnének találkozni, vonzódnak a tanórán kívüli tevékenységekhez, és bizonyos helyzetek elkerülése, ami lehet az, hogy nem szeretnének munkába állni. Röviden ezek a diákok csak azért mennek egyetemre, hogy jól érezzék magukat (Houle, 1961, in Albert Lőrincz, 2015).

2.4.2.2. Maslow motiváció elmélete

Az első motivációs elmélet Abraham H. Maslow nevéhez fűződik. Ez az elmélet az egyik első, legismertebb és legnagyobb hatású motivációs elmélet, és a második világháború óta az egyik legfontosabb és legeredetibb motivációs elméletnek tartják. A modell szerint a motivációs folyamat a kielégítetlen szükségletek tudatos vagy tudattalan megvalósulása. Ezekből a szükségletekből vágyak keletkeznek, amelyek valaminek az elérésére irányuló vágyak. Ezután célokat tűznek ki, amelyekről úgy gondolják, hogy kielégítik ezeket a

szükségleteket. A továbbiakban olyan viselkedés formákat választanak ki, melyek segítenek a cél elérésének az érdekében. A célok elérése után a szükségletek kielégülnek, és a viselkedés valószínűleg megismétlődik, amikor legközelebb hasonló szükséglet merül fel. Abban az esetben ha a célt nem éri el, akkor ugyanaz a viselkedés kevésbé valószínű, hogy megismétlődik. Azonban ha egyes vágyak kielégülnek, újak keletkeznek, és a folyamat folytatódik. Ahogy Maslow mondja, a kielégítetlen vágyak motiválják a viselkedést (Armstrong, 2007).

2.4.2.3. Vroom elvárás-elmélete

Vroom elvárás-elmélete a következő képletben jelenik meg: vonzerő (valencia) x elvárás x elkötelezettség (céltudatosság) = motiváció, és a képlet eredménye a cél felé irányuló motiváció erősségének tekinthető. A vonzerő adott cél iránti vágy mértékét jelenti, az elvárás annak a hitnek a mértékét, hogy a feladatra fordított erőfeszítés a feladat teljesítéséhez vezet, az elkötelezettség pedig annak a hitnek a mértékét, hogy a feladat teljesítése esetén jutalomban részesülünk (Vroom, 1995).

A Vroom féle elvárás-elmélete szerint az egyének bizonyos módon viselkednek annak alapján, hogy a viselkedésük egy bizonyos eredményhez vezet, és ez az eredmény mennyire vonzó. Ha például egy közömbös egyetemi hallgatót az a cél motivál, hogy diplomát szerezzen, sok előnnyel járó, jól fizető állást találjon, akkor ez a diploma nagyon vonzó számára. Alternatívaként, ha ez a hallgató úgy véli, hogy a diploma megszerzése érdekében tett nagyfokú elkötelezettség és erőfeszítés az egyetemi diplomához vezet, akkor a hallgatóval szembeni elvárások nagyon erősek. Természetesen a motivációt nem csak külső tényezők mozgatják, az egyéneket belp. tényezők is motiválják. Vroom elmélete szerint az eredmény vonzereje a háttérmotiváció (Bernáth, 2016).

2.4.2.4. McClelland szükséglet elmélete

McClelland motiváció elmélete szerint minden ember három fő motivációval rendelkezik. Ezek a motivációk nem veleszületettek, hanem a kultúra és az élettapasztalatok révén alakulnak ki. A sikeres emberek inkább a problémamegoldást és a célok elérését részesítik előnyben. Az erős hovatartozással rendelkező emberek nem szeretnek kitűnni vagy kockázatot vállalni, és a kapcsolatokat mindennél többre értékelik. Az erős motivációjúak inkább vezetnek és irányítanak másokat. Ez az információ felhasználható a csapatok hatékonyabb irányítására, dicséretére és motiválására, valamint a csapatszerepek megfelelőbb strukturálására (Yarbrough, 2023).

McClelland továbbá a motivációt olyan érzelmi viszonyként határozza meg, amely a célorientált viselkedésben és az öröm- és fájdalomjelek közötti előre meghatározott kapcsolatokban nyilvánul meg. Ebből a meghatározásból látható, hogy minden motiváció szerzett, és hogy a motiváció egésze érzelmeken alapul. A motiváció azonban nem esik egybe az érzelmi állapotok változásaival, illetve nem függ azoktól (Walker & Madsen, 1974).

2.4.2.5. Locke célmeghatározási elmélete

John Locke mély nyomot hagyott a filozófiában és az emberi tudás elméletében számos területen. A célmeghatározás elmélete különösen fontos az egyetemválasztás összefüggésében, megérti személyes céljainkat az oktatás területén, és ahogyan alakítjuk döntéseinket. Locke célja az egyéni akaratra és tudatosságra összpontosít. Elmélete szerint az emberi tudat lényegében egy üres oldal, amely tapasztalatokból és érzékszervi benyomásokból áll. Az érzékszervi tapasztalatok alakítják a világ megértését és ismeretét, és ezek a tapasztalatok meghatározzák az ember céljait és vágyait is. Locke szerint az egyetem kiválasztásakor az egyénnek meg kell határoznia azokat a célokat, amelyeket az oktatás révén el akar érni. Ezek a célok lehetnek a szakmai fejlődés, személyes érdeklődés kielégítése, vagy akár társadalmi felelősségvállalásra való felkészülés (Dunn, 2003).

2.5. A felsőfokú végzettség elterjedtsége az Európai Unióban, Romániában és Magyarországon

2.5.1. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya az Európai Unióban

Az Európai Unió munkaerőpiacán egyre nagyobb igényt kap a felsőfokú végzettség megszerzése, mivel nő az igény a magasan képzett munkaerő iránt. A felsőoktatás alapvető szerepet tölt be a társadalomban, hiszen segíti az innovációt, támogatja a gazdasági fejlődést és növekedést, valamint az általánosságban javítja a polgárok életminőségét (*Education at a Glance 2021*, 2021).

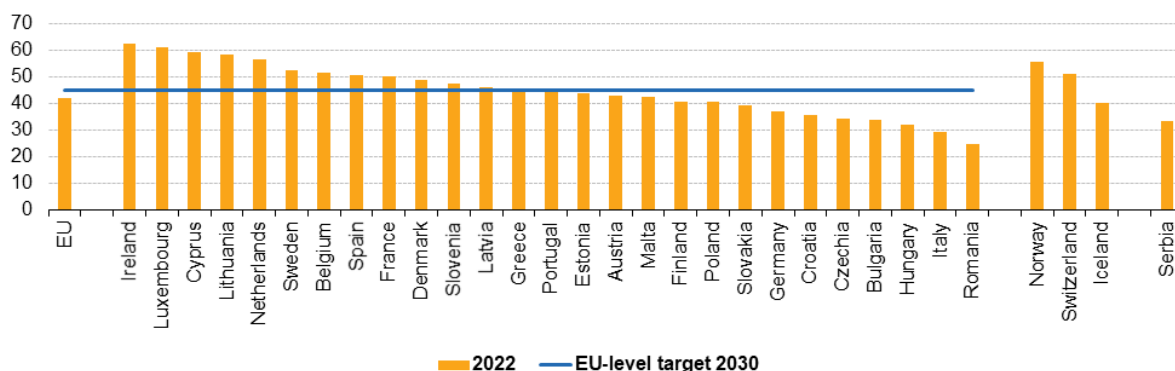
2021 februárjában Az Európai egy határozatot fogadott el, amely az európai oktatási és képzési együttműködés jövőbeli irányvonalait 2 meg, az európai oktatási térség kialakítása és továbbfejlesztése érdekében. Ebben a határozatban azt a célt tűzték ki, hogy 2030-ra az Európai Unióban a 25 és 34 év közötti fiatal felnőttek közül legalább 45%-nak legyen felsőfokú végzettsége (*Educational attainment statistics*, 2022.).

Az alábbi ábra azt mutatja, hogy 2022-ben a 25-34 éves korosztály mekkora része rendelkezik felsőfokú végzettséggel. Az Európai Unióban ez az arány 42% volt. Az EU-ban sokan már elérték a 2030-ra kitűzött célt, és ezek közül is igaz Norvégiára és Svájcra is. Az

arányokat Luxemburg és Írország produkálta, ahol a fiatal felnőttek több mint 60%-a felsőfokú végzettséggel rendelkezik. Ezzel szemben Romániában és Olaszországban a legalacsonyabb ez az arány, ott a lakosságnak kevesebb mint 30%-a szerzett felsőfokú végzettség (*Educational attainment statistics, 2022.*).

1. ábra. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya Európában

Population aged 25–34 with tertiary educational attainment (ISCED 5–8), 2022
(% of the population aged 25–34)

Source: Eurostat (online data code: edat_lfse_03)

eurostat

Forrás: Eurostat adatbázis

2.5.2. Felsőfokú végzettség Romániában

Bădescu Gabriel, Mihuți Giorgia és Sum Paul tanulmányából az derül ki, hogy Románia az oktatás minőségét vizsgáló nemzetközi értékelésekben az uniós országok között a rangsor végén áll. A felsőoktatás területén a romániai egyetemek az összes elismert rangsorban az első 500-on kívül vannak, és az általános tendencia csökkenő. Ráadásul az elmúlt években egyre nyilvánvalóbbá vált a politikai elit és az akadémiai szféra közötti mérgező cinkosság, mivel egyre több üzletember panaszkodik a romániai egyetemi diplomások alacsony képzettségi tudásszintjére. Ugyanakkor a szakértők egyetértenek abban, hogy az oktatás, különösen a felsőoktatás fontos szerepet játszik abban, hogy Románia a gazdasági fejlődés, a demokratizálódás és az életminőségi mutatók tekintetében más uniós országokhoz és a világhoz képest szerényebb pozíciót foglal el (Bădescu és mtsai., 2018).

Az oktatási folyamat erősen meghatározza a demokratikus stabilitást és minőséget, és a felsőoktatás fontos szerepet játszik a politikai, gazdasági és társadalmi elit kiválasztásában és kialakításában. A hivatalos dokumentumok célkitűzései szinte mindig a demokratikus értékek és készségek oktatására utalnak. Románia esetében a nemzeti oktatásról szóló törvény megerősíti

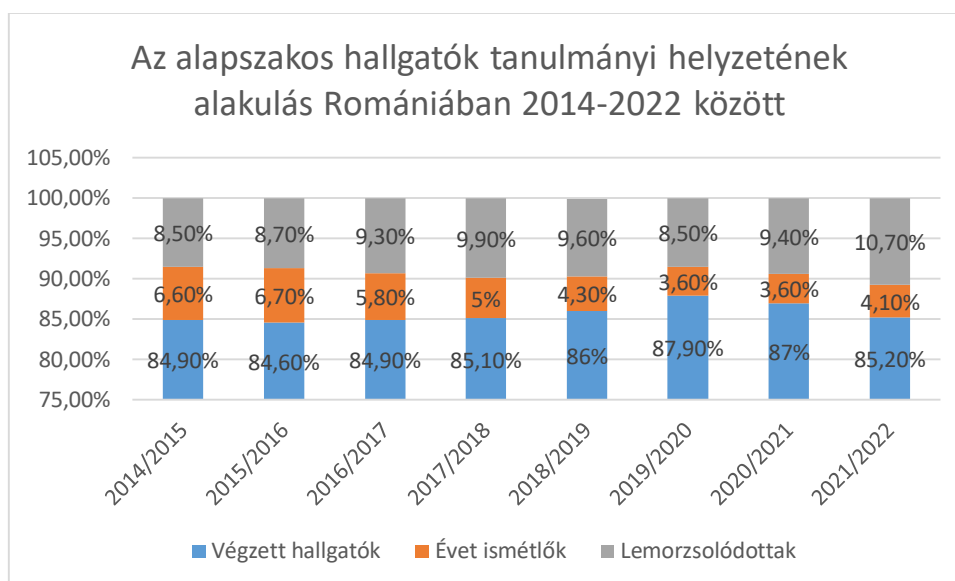
a Románia Európai Unióhoz való csatlakozásának követelményeivel összhangban lévő oktatási filozófia meglétét, és célja az aktív állampolgársághoz és a társadalmi befogadáshoz szükséges értékek kialakítása. A demokrácia minőségét az határozza meg, hogy a polgárok milyen mértékben vesznek részt aktívan a közös problémák megoldásában. A közelmúltbeli fejlemények olyan országokban, mint Magyarország és Lengyelország azt mutatják, hogy az EU-integráció nem hoz gyors, egyszerű és visszafordíthatatlan megoldást erre a problémára (Bădescu és mtsai., 2018).

Az elmúlt 10 évben Romániában fokozatosan emelkedett a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya, bár még mindig elmarad az Európai Unió átlagától. Az Eurostat adatai szerint a 25-34 éves korosztályban a felsőfokú végzettségűek aránya 2013-ban körülbelül 20% volt, amely 2023-ra közel 25%-ra nőtt. Ez a növekedés összhangban van az EU általános trendjeivel, ahol egyre nagyobb hangsúly helyeződik a magasabb szintű oktatás elérésére. A 2023-as adatok alapján Romániában a 25-34 évesek körében a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya az egyik legalacsonyabb volt az EU-ban, kevesebb mint 30%. Ezzel szemben az EU átlaga 43,1%, és számos tagállam már elérte a 2030-ra kitűzött 45%-os célértéket (*Educational attainment statistics*, 2023).

A 2021-2022-es tanévben az év eleji 415,8 ezer alapképzésre beiratkozott hallgatóból az év végén 371,2 ezer hallgató volt. A tanév elején beiratkozottak 85,2%-a átment, 4,1%-uk évet ismételték, félbehagyták vagy megszakították a tanulmányaikat, 10,7%-uk pedig a tanév során lemorzsolódott (*Raport privind starea învățământului superior din România*, 2023).

Az előző évekhez képest csökkent az átmenő hallgatók aránya, és nőtt a nem átmenő vagy a tanév során lemorzsolódott hallgatók aránya. Az eredményeket a diagram ábrázolja.

2. ábra. Az alapképzésre beiratkozott hallgatók aránya Romániában

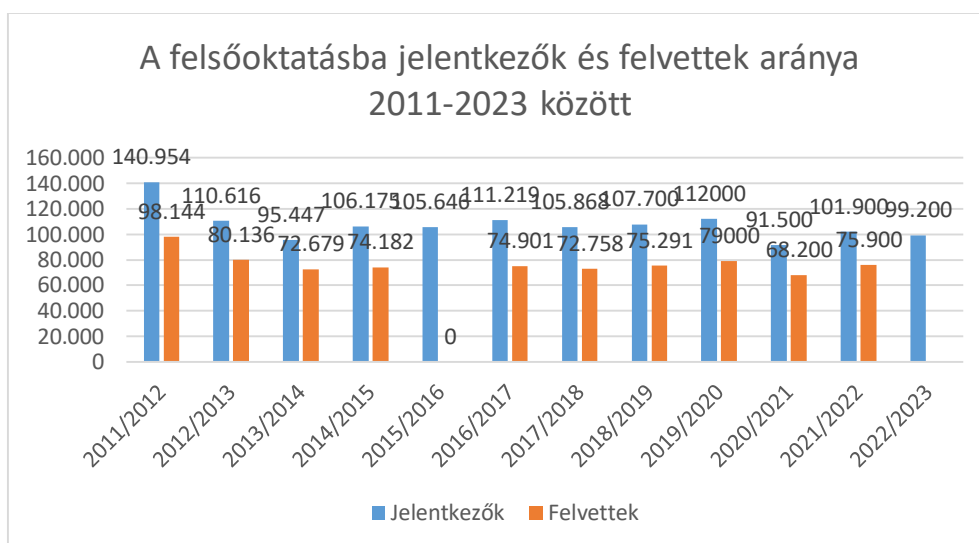

Forrás: A Felsőoktatási Statisztikai Közlemény (2015-2023) alapján számított adatok.

2.5.3. A felsőoktatás helyzete Magyarországon

A felsőfokú végzettséggel rendelkezők száma nem elegendő a magasan képzett munkaerő iránti növekvő kereslet kielégítésére: A 25-34 évesek körében a felsőfokú végzettségük aránya (32,9 százalék) az egyik legalacsonyabb Magyarországon (41,2 százalék szemben a 45 százalékos uniós célértékkel). A magasan képzett nők aránya ebben a korcsoportban 12,2 százalékponttal magasabb az uniós átlagnál, míg a férfiaké 12,2 százalékponttal magasabb. A friss felsőfokú végzettségűek foglalkoztatási aránya (91,1 százalék) magasabb az uniós átlagnál (84,9 százalék). A nappali tagozatos hallgatók mintegy harmada fizet tandíjat, és ez az arány magasabb a részidős képzésben részt vevő hallgatók esetében. A felsőfokú végzettségűek alacsony aránya az informatika, a mérnöki és a természettudományok területén a legmagasabb a lemorzsolódási arány. Az alapképzésben tanulók több mint egyharmada diploma nélkül végez. Ez részben annak köszönhető, hogy a diploma megszerzéséhez középfokú idegen nyelvvizsga szükséges. A világjárvány miatt ezt a követelményt 2020-ban és 2021-ben felfüggesztették. 2022-től a felsőoktatási intézmények szabadon dönthetnek arról, hogy megkövetelik-e a nyelvvizsgát a diploma megszerzéséhez vagy sem. Ez növelheti a diplomások számát. Az eredményeket az alábbi diagram szemlélteti (Józsa, 2020).

3. ábra. A felsőoktatásba jelentkező hallgatók megoszlási aránya 2011-2023 között

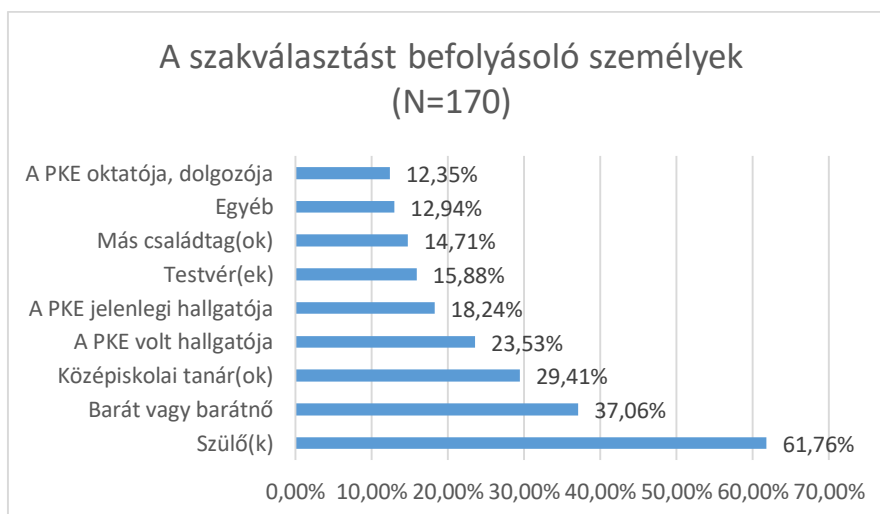

Forrás: Education and Training Monitor 2022-2023

2.5.4. A továbbtanulás sajátosságai Partiumi Keresztény Egyetem hallgatói körében

Az elmúlt időszakban az egyetemválasztással kapcsolatban 2017-ben készült mérvadó felmérés a Partiumi Keresztény Egyetemen. A Partiumi Keresztény Egyetem elsőéves alapszakos hallgatói körében 2017 őszén végzett kérdőíves felmérése (N=170) elsősorban intézményfejlesztési célokat szolgált. A PKE marketingkommunikációs tevékenységének megtervezéséhez és az erőforrások felhasználásának optimalizálásához szükséges promóciós megoldások hatékonyságának mérésére szolgált. A kutatás eredményei az egyetem korszerűsítésének és az oktatási kínálat vonzóbbá tételét is segítik az alapképzési programok választásának motivációit vizsgálva.

4. ábra. A szakválasztást befolyásoló személyek

Forrás: Gál, K., Pásztor, R., & Székedi, L. (2020) A PKE elsőéves hallgatóinak egyetem- és szakválasztási preferenciái

A kutatás során arra a következtetésre jutottak, hogy az alanyok egyetemválasztási döntésében a következő személyek voltak a legfontosabbak: középiskolai tanárok, szülők, a PKE volt és mostani diákjai, barát,barátnő – ezek voltak az egyetemi marketingkommunikáció fő célcsoportjai. A szak és egyetemválasztásban a szülők a legfőbb segítők, de a barátok és a középiskolai tanárok is fontos szerepet játszanak (Székedi és mtsai., 2020).

3. A kutatás módszertana

3.1. A kutatás célja

A dolgozatomban elsősorban az egyetemválasztási szokásokra, motivációkra, véleményekre, attitűdökre kerestem a választ. A kutatási kérdésem arra vonatkozik, hogy a napjainkban az egyetemválasztásról milyen kép alakult ki a hallgatókban, attitűdök, valamint vélemények formájában.

3.2. Az alkalmazott módszer

A kutatásomhoz kvantitatív és kvalitatív kutatási módszert alkalmaztam. A kvantitatív módszer, egy nem valószínűségi szubjektív mintavételezési eljárás készült online kérdőíves felmérés volt. A minta nem reprezentatív, - az eredmények általánosíthatósági foka is kisebb, de a kutatásom így is alkalmas hozzávetőleges tendenciák kimutatására. A kérdőívet online formában tettem elérhetővé melyet a LimeSurvey program segítségével dolgoztam ki 2024 márciusában.

A kutatásom kvalitatív eleme félig-strukturált interjú volt, az interjúk segítettek abban, hogy az érintettek véleményét mélyen és alaposabban megismerjem. Az interjúkat is 2024 márciusában készítettem az egyetem hallgatóival, 6 interjút készítettem. Az alanyok kiválasztásának legfőbb szempontja az volt, hogy minden szakterületről képviselve legyen egy hallgató. A szakterületek a következőképpen oszlanak el: társadalomtudomány, nyelv és irodalomtudomány, közgazdaság, képzőművészet, magánének. Az alanyok olyan hallgatók, akik a Partiumi Keresztény Egyetem valamelyik szakára járnak. Az interjúalanyok felkeresését személyesen kiviteleztem, az egyetem területén és otthon. A feltett kérdések mellett, a megkérdezettek szabadon beszélhettek tapasztalataikról, elégedetlenségeikről, és véleményeikről az egyetemválasztással kapcsolatban.

3.3. Célcsoport és mintavétel, az alanyok kiválasztása

3.3.1. A kérdőíves felmérés, mintavétel

A dolgozatomban keretén belül kivitelezett kutatás célcsoportja a Partiumi Keresztény Egyetem hallgatóinak köre. A 2023/2024-es tanévet összesen 795 hallgató kezdte meg a tanulmányait a Partiumi Keresztény Egyetemen, kétkülönböző kar tagjaiként, 14 alapképzés és 6 mesteri képzés keretein belül. Egyetemünk hallgatói között több korosztály tagjait

ismerhetjük, ezért az elemzés során lehetőségem nyílt, hogy egy átfogóbb képet kapjak a kutatott jelenségről. A jelenségek tanulmányozásával a különböző korcsoportok preferenciáit is megismerhettem. A potenciális kitöltők elérésében az egyetem által fenntartott Facebook és Google csoportok hallgatói voltak a segítségemre, tehát a kutatásban az egyetem valamennyi hallgatója volt érintett. A lekérdezés során összesen 169 érvényes kérdőív érkezett be. Az adatközlők 74,60%-a nő és 25,40%-a férfi, az átlagéletkor pedig 22,92 év volt.

3.3.2. A kvalitatív kutatás alanyainak kiválasztása

Összességében 6 megfelelően érintett személlyel tudtam eddig interjút készíteni, valamint igyekeztem a lehető legkülönbözőbb szakokon tanuló hallgatókat választani. Az interjúalanyok között vannak első, második, és harmad éves hallgatók is. Az alanyok a következő szakokon tanulnak: szociális munka, menedzsment, óvodai és elemi oktatás pedagógiája, képzőművészet-grafika, magyar nyelv és irodalom, magánének. Az interjúalanyok különböző demográfiai háttérrel rendelkeznek, ami segített sokszínűbbé tenni a kutatásomat. Van közöttük városi és vidéki származású hallgató is, ami különböző nézőpontokat és tapasztalatokat hozott be a beszélgetésekbe. A tanulmányi háttérüket tekintve minden hallgató különböző okokból választotta az adott szakot. Egyesek a szak iránti szenvedélyük miatt, míg mások a jövőbeli karrierlehetőségek miatt döntöttek így. Például, a szociális munka szakos hallgató erős hivatástudattal rendelkezik, míg a menedzsment szakos diák az üzleti világban látja jövőjét. Az egyetemi tapasztalataik is igen eltérőek. Volt, aki aktívan részt vesz a kari tevékenységekben, míg mások inkább a tanulmányokra fókuszálnak. A közösségi élet és az egyetemi infrastruktúra megítélése is különböző volt, de mindenki egyetértett abban, hogy a kapcsolatok és a networking fontos részei az egyetemi életnek. A jövőbeli terveiket illetően sokan konkrét elképzelésekkel rendelkeznek. Vannak, akik további tanulmányokat terveznek, mások pedig már konkrét munkalehetőségeket is megcéloztak.

Az interjúk során számos érdekes és inspiráló személyes történet is elhangzott, amelyek jól tükrözik az egyetemi élet sokszínűségét és az egyéni küzdelmeket. Ezek a történetek nem csak a kutatás szempontjából értékesek, hanem általános betekintést is nyújtanak a hallgatók mindennapjaiba és motivációiba.

3.4. Kutatási eszköz

Az adatfelvétel saját készítésű online kérdőív és félig strukturált interjúk segítségével készült. A kérdőív lekérdezés időtartama körülbelül két hetet vett igénybe. 2024 márciusában.

A kérdőív teljesen anonim volt és önkéntes alapon történt a kitöltése a LimseSurvey platformon. Az adatok feldolgozása a PSPP statisztikai program segítségével történt. A különböző diagramok elkészítéséhez a Microsoft Excel programot is alkalmaztam. Maga a kérdőív négy fő kérdéscsoportból állt. Az első csoport olyan demográfiai kérdéseket tartalmazott, amelyek relevánsak a kutatásom szempontjából, ezek pedig a következők voltak: nem, kor, jelenlegi lakhely típusa és az általuk választott szak megnevezése. A következő csoport az egyetemválasztás volt, azon belül pedig a válaszadók egyetemválasztási motivációikra vonatkozó kérdések szerepeltek. A félig strukturált interjúm 8 kérdést tartalmazott, melyek rávilágítanak az egyetemválasztási motivációk mélyebb megértésére, -az interjúvezető a függelékben található.

3.5. Kutatási kérdések és hipotézisek

A szakdolgozatomban a következő kutatási kérdéseket fogalmaztam meg.

1. Az egyetemválasztás során milyen tényezők befolyásolták a Partiumi Keresztény Egyetem hallgatóit?
2. Az egyetemválasztás előtt milyen elképzelése volt az ideális egyetemi környezetről?
3. Hogyan befolyásolta az egyetemválasztási döntést a Partiumi Keresztény Egyetemről hallott pozitív és negatív vélemények?

A szakirodalom alapján az alábbi hipotéziseket fogalmaztam meg.

1. Feltételezem, hogy a szülők magasabb iskolai végzettsége ösztönző hatással van az egyetemválasztásra, míg az alacsonyabb iskolai végzettség visszafogó hatással van rá (Székedi és mtsai., 2020).
2. Feltételezem, hogy az egyetemre való jelentkezés mögött állhat az a motiváció, hogy a hallgatók szeretnének minél tovább diákok maradni, mivel az egyetemi évek szabadságot, felelősségteljes szórakozást és új élményeket jelentenek, ami vonzó lehet számukra az érettségi utáni életszakaszban (Bernáth, 2016).
3. Feltételezem, hogy a Nagyvárad közelében lakó diákok a földrajzi közelség miatt nagyobb valószínűséggel választják a Partiumi Keresztény Egyetemet (Székedi és mtsai., 2020).

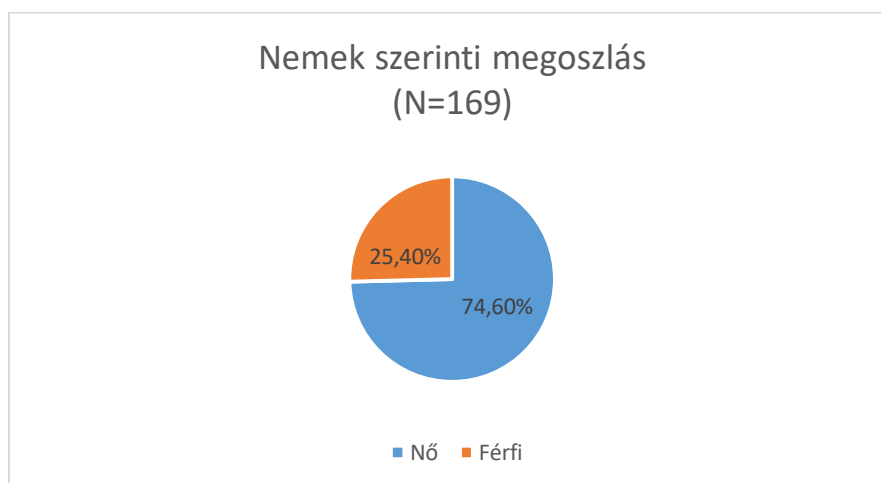
4. A kutatás eredményei

4.1. A kérdőíves felmérés eredménye

4.1.1. A minta bemutatása

Az online kérdőíves kutatásom során 169 érvényes kitöltés érkezett be. Ami a demográfiai adatokat illeti, a kitöltők nemére, életkorára és a lakhelyük típusára voltam kíváncsi, illetve arra, hogy a hallgatók milyen szakon és melyik évfolyamra járnak. Az alábbi grafikon (5. ábra) a válaszadók nem szerinti megoszlását ábrázolja.

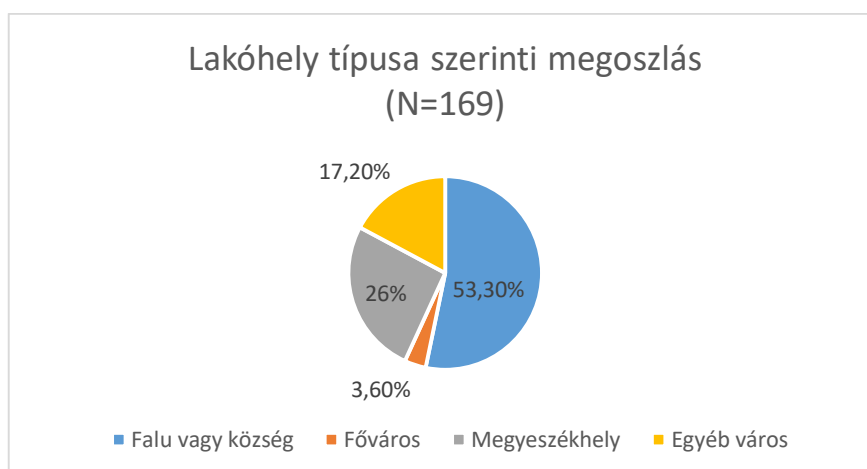
5. ábra. A minta nemek szerinti megoszlása

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszadók között 126 nő (74,6%) és 43 férfi (25,4%) volt. Az átlagéletkoruk 22,92 év volt, a legfiatalabb kitöltő 18, a legidősebb pedig 59 éves volt. A következő kérdés a válaszadók lakóhely típusára vonatkozott. Az alábbi grafikon (6. ábra) a jelenlegi lakóhelyük szerinti megoszlás látható.

6. ábra. A minta lakóhely típusa szerinti megoszlása

Forrás: Saját szerkesztés

Az 5. ábra alapján elmondható, hogy a válaszadók többsége (53,3%) faluban vagy községben él, kisebb arányban vannak azok, akik megyeszékhelyen élnek (26%), egyéb városban (17,2%), és fővárosban csupán (3,6%) él. A válaszadók szakonkénti és évfolyamokra történő megoszlását az alábbi táblázatokban összesítettem.

1. táblázat. Bölcsészettudományi és Művészeti karon tanuló hallgatók

Szak	Válaszadók
Angol nyelv és irodalom	8
Angol nyelv és irodalom-német nyelv és irodalom	2
Magyar nyelv és irodalom	6
Magyar nyelv és irodalom-angol nyelv és irodalom	11
Fordító és tolmács	2
Német nyelv és irodalom	2
Képzőművészet-Grafika	19
Zene	0
Magánének	4
Többszínűség és multikulturalitás-mesteri képzés	7
Vizuális kommunikáció	1
Összesen:	62

. Forrás: Saját szerkesztés

Az 1. táblázat alapján elmondható, hogy a Bölcsészettudományi és Művészeti Kar valamennyi szakja képviselve volt legalább egy hallgató által a kutatás során. Az összesítés alapján erről a karról 62 hallgató töltötte ki a kérdőívet.

A 2. táblázat a Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar kitöltőinek a szakonkénti megoszlását ábrázolja. Erről a karról összesen 107 hallgató vett részt a kutatásban. Ebben az esetben szintén elmondható, hogy a kar valamennyi szakja képviselve volt legalább egy hallgató által.

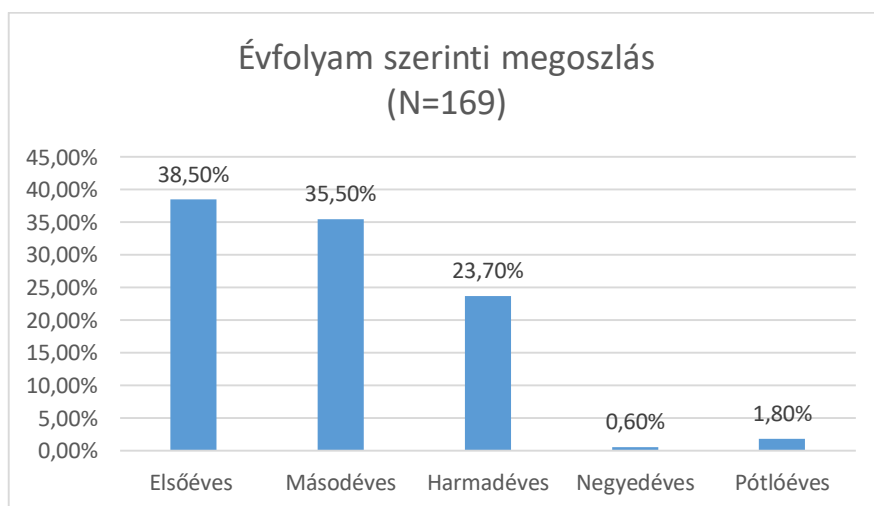
2. táblázat. Gazdaság- és Társadalomtudományi karon tanuló hallgatók

Szak	Válaszadók
Menedzsment	17
Kereskedelem, turizmus és szolgáltatási egységek gazdaságtana	13
Bank és pénzügyek	23
Szociális munka	8
Szociológia	15
Az óvodai és elemi oktatás pedagógiája	10
Európai szociálpolitikák- mesteri képzés	8
Vállalkozások fejlesztésének menedzsmentje- mesteri képzés	11
Pénzügy	2
Összesen:	107

Forrás: Saját szerkesztés

A következő kérdésem az volt, hogy a hallgatók melyik évfolyamra járnak. Az eredményeket az alábbi diagram ábrázolja.

7. ábra. Évfolyam szerinti megoszlás

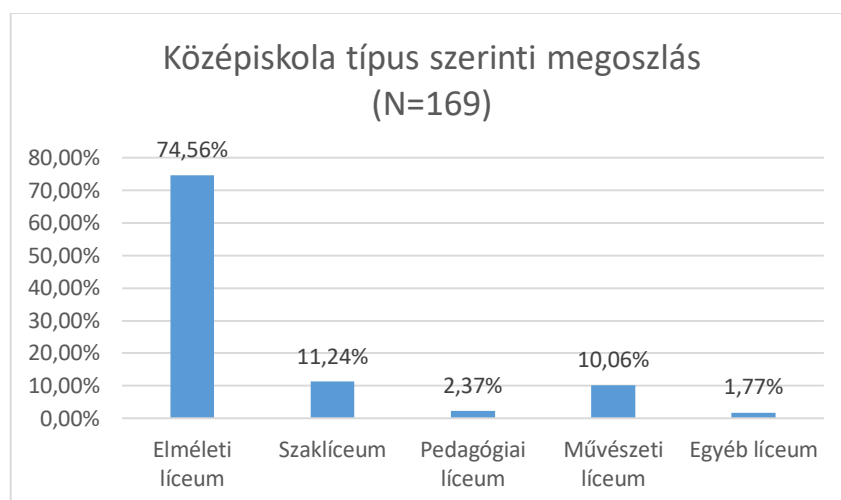

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszadók 38,5%-a elsőéves, 35,5%-a másod éves, 23,7%-a harmadéves 1,8%-a pótlóéves, és a maradék 0,6%-a negyedéves.

A továbbiakban arra is rákérdeztem, hogy a hallgatók milyen típusú középiskolát végeztek. Az eredményeket a következő diagram ábrázolja.

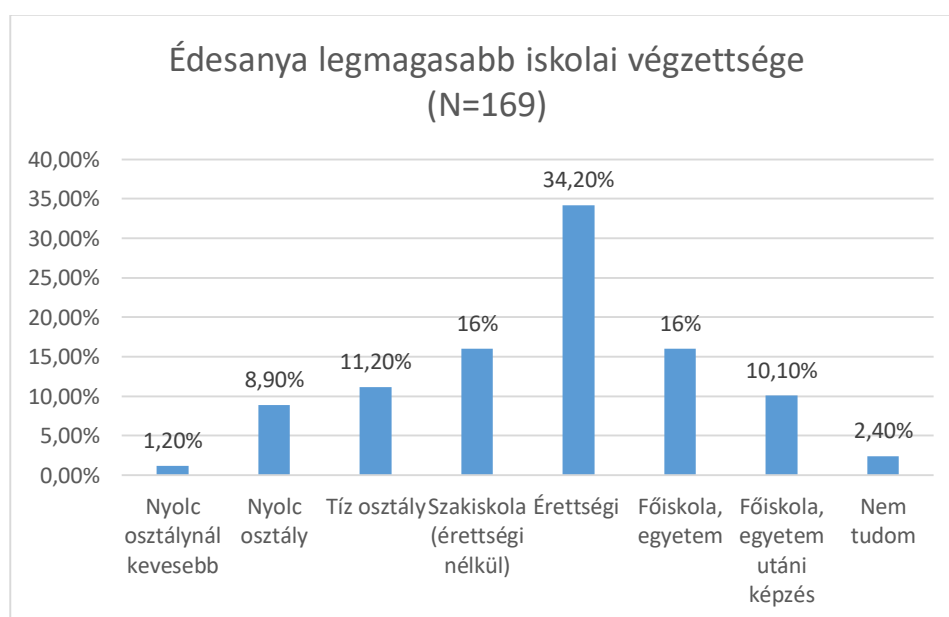
8. ábra. Középiskola típusa szerinti megoszlás

Forrás: Saját szerkesztés

A megkérdezettek 74,56%-a elméleti líceumot végzett, 11,24%-a szakgimnáziumba járt, 10,06%-a művészeti líceumot végzett el, 2,37%-a pedagógiai líceumba járt, és a fennmaradó 1,77%-a pedig egyéb típusú középiskolát végzett el.

9. ábra. Édesanya legmagasabb iskolai végzettsége

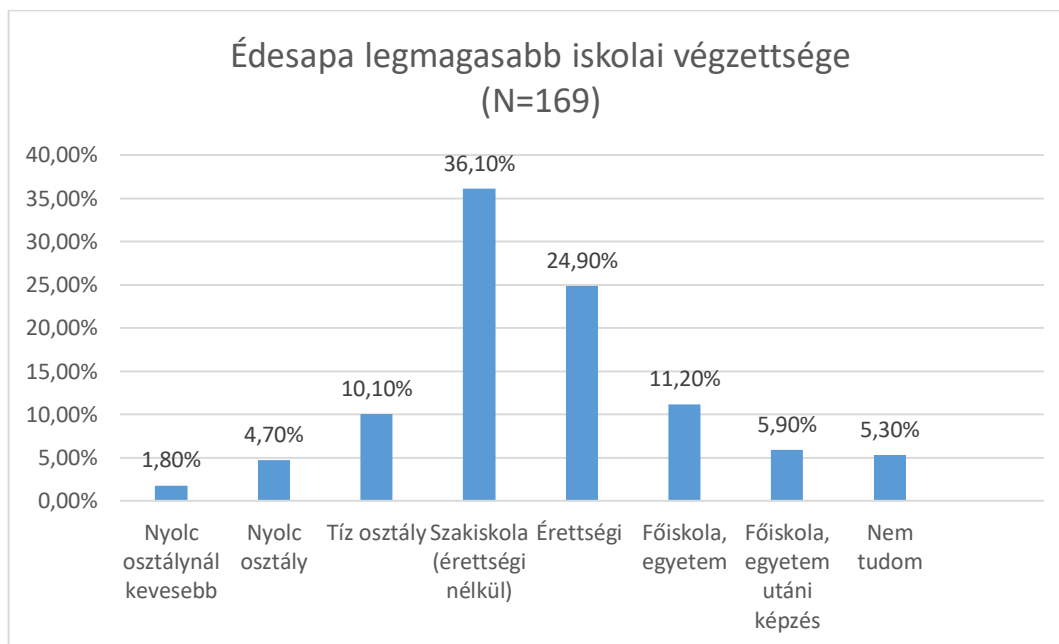

Forrás: Saját szerkesztés

Az ábrán is láthatjuk, hogy az édesanyák iskolai végzettsége a következőképpen oszlik el: 34,20%-a érettségivel rendelkezik, 16%-a főiskolát vagy egyetemet végzett, 11,20%-a tíz osztályt végzett, 16%-a szakiskolával rendelkezik, 8,9%-a nyolc osztállyal rendelkezik, 10,10%-ának egyetem utáni képzés, 1,20%-a nyolc osztálynál kevesebbel rendelkezik, és a

fennmaradó 2,40%-a nem tudja, hogy az édesanyjának mi a legmagasabb iskolai végzettsége. A következő ábra az édesapák legmagasabb iskolai végzettségét ábrázolja.

10. ábra. Édesapa legmagasabb iskolai végzettsége

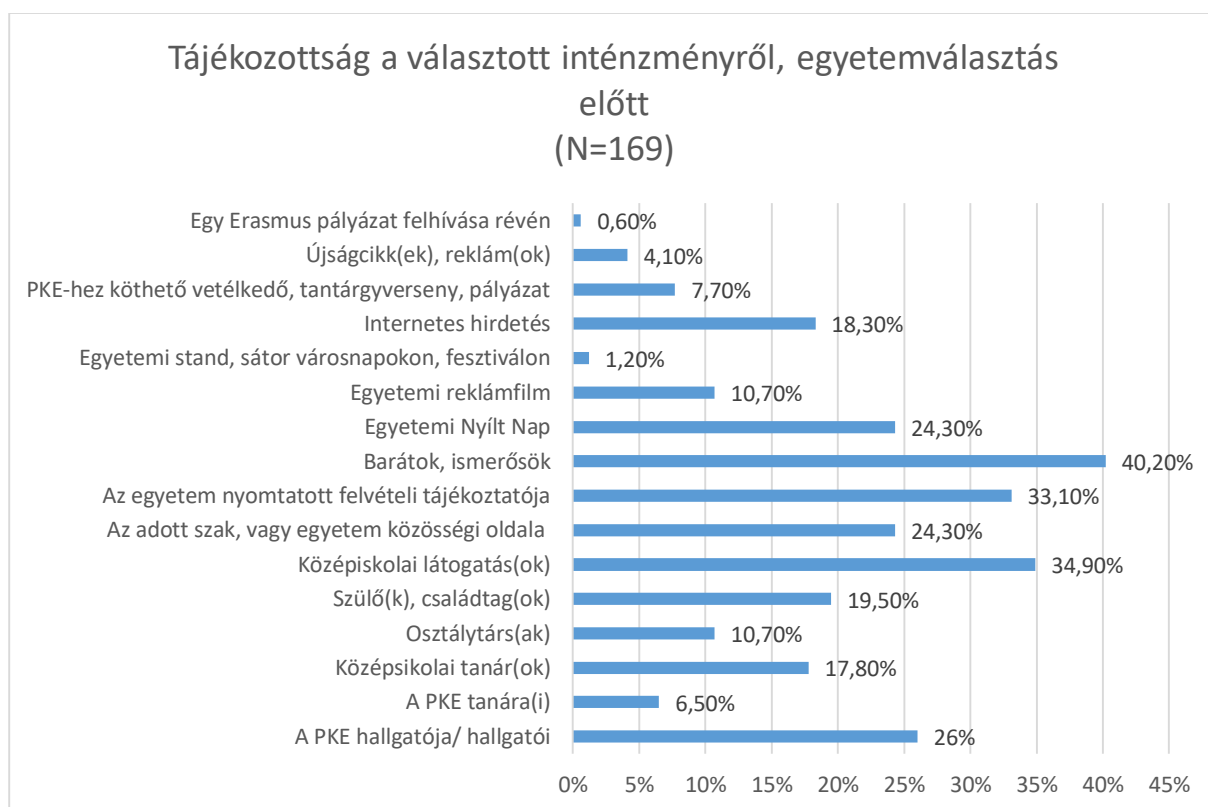
Forrás: Saját szerkesztés

Az édesapák iskolai végzettsége a következőképpen oszlik el: 36,10%-a szakiskolával rendelkezik, 24,90%-a érettségivel rendelkezik, 11,20%-a főiskolát vagy egyetemet végzett, 10,10%-a tíz osztállyal rendelkezik, 5,9%-a főiskola egyetem utáni képzéssel rendelkezik, 4,70%-a nyolc osztállyal rendelkezik, 4,10%-a nem tudja, hogy az édesapjának mi a legmagasabb iskolai végzettsége, 1,80%-a nyolc osztálynál kevesebbel rendelkezik, és a fennmaradó 1,20%-a nem ismerte az édesapját.

4.1.2. Egyetemválasztási motivációk

Az egyetemválasztási motivációkra, szokásokra vonatkozó kérdések során a válaszadókat többek között arról kérdeztem, hogy egyetemválasztás előtt honnan tájékozódtak a Partiumi Keresztény Egyetemről. Ennél a kérdésnél több választ is be lehetett jelölni. Az eredményeket az alábbi diagram ábrázolja.

11. ábra. Tájékozottság a hallgatók egyetemválasztása előtt szerinti megoszlás

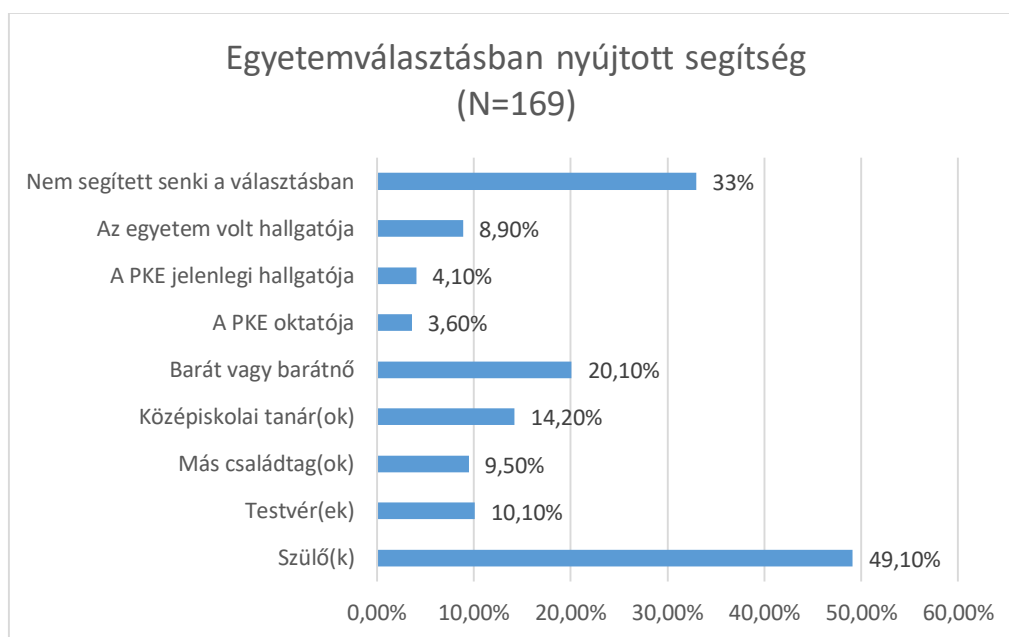

Forrás: Saját szerkesztés

A 12. ábra alapján a következő eredmények olvashatóak le: a megkérdezettek 40,20%-a barátoktól ismerősöktől tájékozott a választott intézményről, 34,9%-a középiskolai látogatások által tájékozott, 33,1%-a az egyetem nyomtatott felvételi tájékoztatójából, 26%-a PKE hallgatóitól, 24,3%-a az adott szak, vagy egyetem közösségi oldaláról, 24,3%-a Egyetemi Nyílt Nap által, 19,5%-a szülőktől, családtagoktól tájékozódtak, 18,3%-a internetes hirdetés által, 17,8%-a középiskolai tanárok által, 10,7%-a egyetemi reklámfilm által tájékozódott, 10,7%-a osztálytársaktól tájékozódott, 7,7%-a PKE-hez köthető vetélkedő, tantárgyverseny, pályázat által, 6,5%-a a PKE tanáraitól tájékozódott, 4,1%-a újságcikkek és reklámok által tájékozódott, 1,2%-a egyetemi standon városnapokon és fesztiválokon és a fennmaradó 0,60%-a pedig egy Erasmus pályázat felhívás révén tájékozódott.

A továbbiakban arra kérdeztem rá, hogy a hallgatók esetében ki segített nekik abban, hogy egyetemet válasszanak. Az eredményeket az alábbi grafikon szemlélteti.

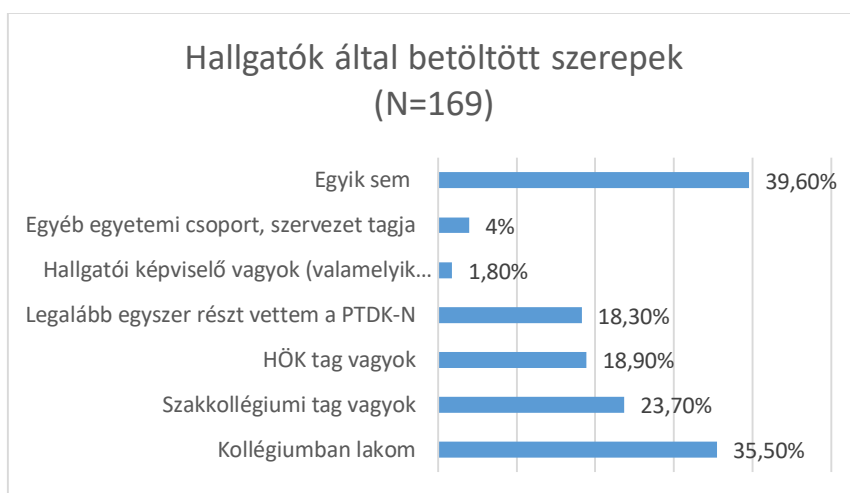
12. ábra. Egyetemválasztásban nyújtott segítség szerinti megoszlás

Forrás: Saját szerkesztés

Az eredmények alapján a következők olvashatóak le: a megkérdezettek 49,1%-a szerint szülők segítettek az egyetem kiválasztásában, 33%-a szerint nem segített senki a választásban, 20,1%-a szerint barát vagy barát(nő) segített, 14,2%-a szerint középiskolai tanárok segítettek, 10,1%-a szerint testvérek segítettek, 9,5%-a szerint más családtagok segítettek, 8,9%-a szerint az egyetem volt hallgatója, 4,1%-a szerint a PKE jelenlegi hallgatója, és a maradék 3,6%-a szerint a PKE oktatója segített. A kérdőív olyan kérdést is tartalmazott, melyben megkérdeztem azt a hallgatóktól, hogy az egyetemen belül milyen szerepet, vagy szerepeket töltenek be. A szerepeknél a következőkre kell gondolni: kollégista, szakkollégista, hallgatói önkormányzati tag, hallgatói diákképviselő. Az eredményeket az alábbi grafikon szemlélteti.

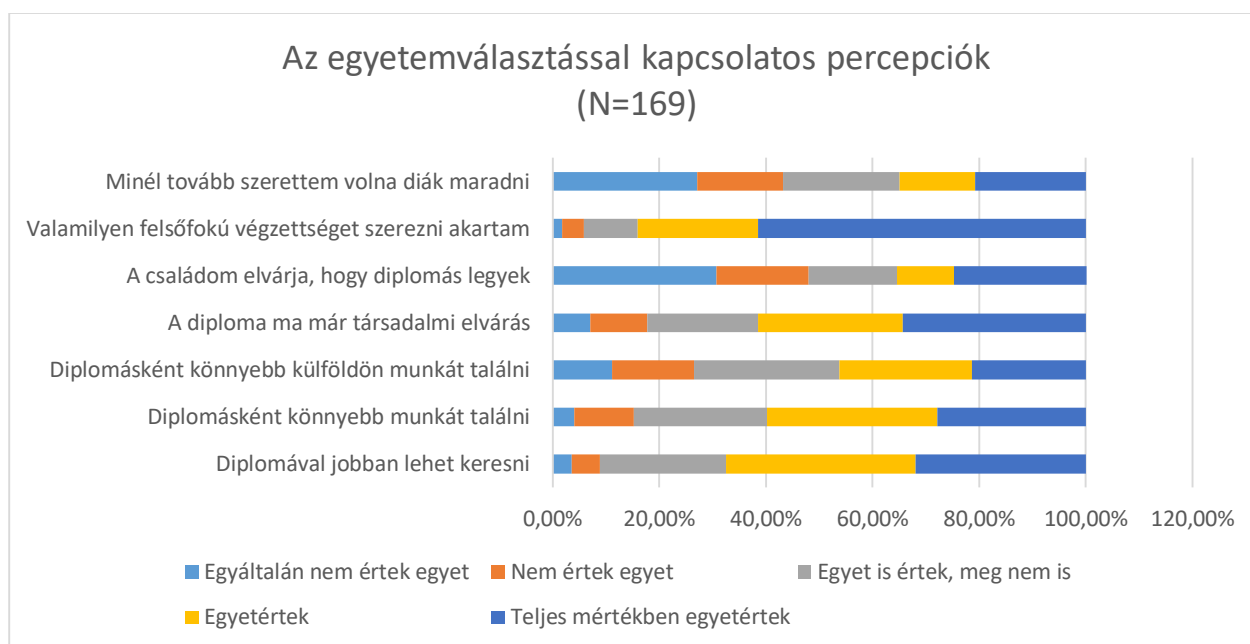
13. ábra. A hallgatók által betöltött szerepek szerinti megoszlás

Forrás: Saját szerkesztés

A válaszadók közül 39,6%-a nem tagja egyetemi csoportnak, szervezetnek, 35,5%-a kollégiumban lakik, 23,7%-a szakkollégiumi tag, 18,9%-a Hallgatói Önkormányzati tag, 18,3%-a legalább egyszer részt vett a Partiumi Tudományos Diákköri konferencián, 4%-a egyéb egyetemi csoport, vagy szervezet tagja, és a fennmaradó 1,8%-a pedig hallgatói diákképviselő az egyetem kari tanácsában, illetve a Szenátusban. A következő kérdésem a diplomához kapcsolódott, melyben egy 1-től 5-ig terjedő skálán arról kérdeztem meg a hallgatókat, hogy mennyire számít az ha valaki diplomát szerez az élete során. Az eredményeket az alábbi grafikon szemlélteti.

14. ábra. A minta egyetemválasztással kapcsolatos percepciók szerinti megoszlása

Forrás: Saját szerkesztés

A diagramon a következő eredmények olvashatóak le: megkérdezettek 61,5 százaléka valamilyen felsőfokú végzettséget mindenképpen szerezni akart, 34,3%-a szerint a diploma ma már társadalmi elvárás, 32%-a szerint diplomával jobban lehet elhelyezkedni, 27,8%-a szerint diplomásként könnyebb munkát találni, 24,9%-a szerint a család elvárja, hogy diplomás legyen a gyereke, 21,3%-a szerint diplomásként könnyebb külföldön munkát találni, 20,7%-a szerint minél tovább diák szeretett volna maradni.

Az ezt követő kérdésnél a szakválasztás került a középpontba, melyben állításokat fogalmaztam meg, és megkértem a válaszadókat, hogy egy 1-től 5-ig terjedő skálán értékeljék őket. A kérdés azt foglalta magába, hogy a hallgató miért választotta azt a szakot, amelyen jelenleg tanul. Az eredményeket az alábbi diagram ábrázolja.

15. ábra. Szakválasztás motívumai szerinti megoszlás

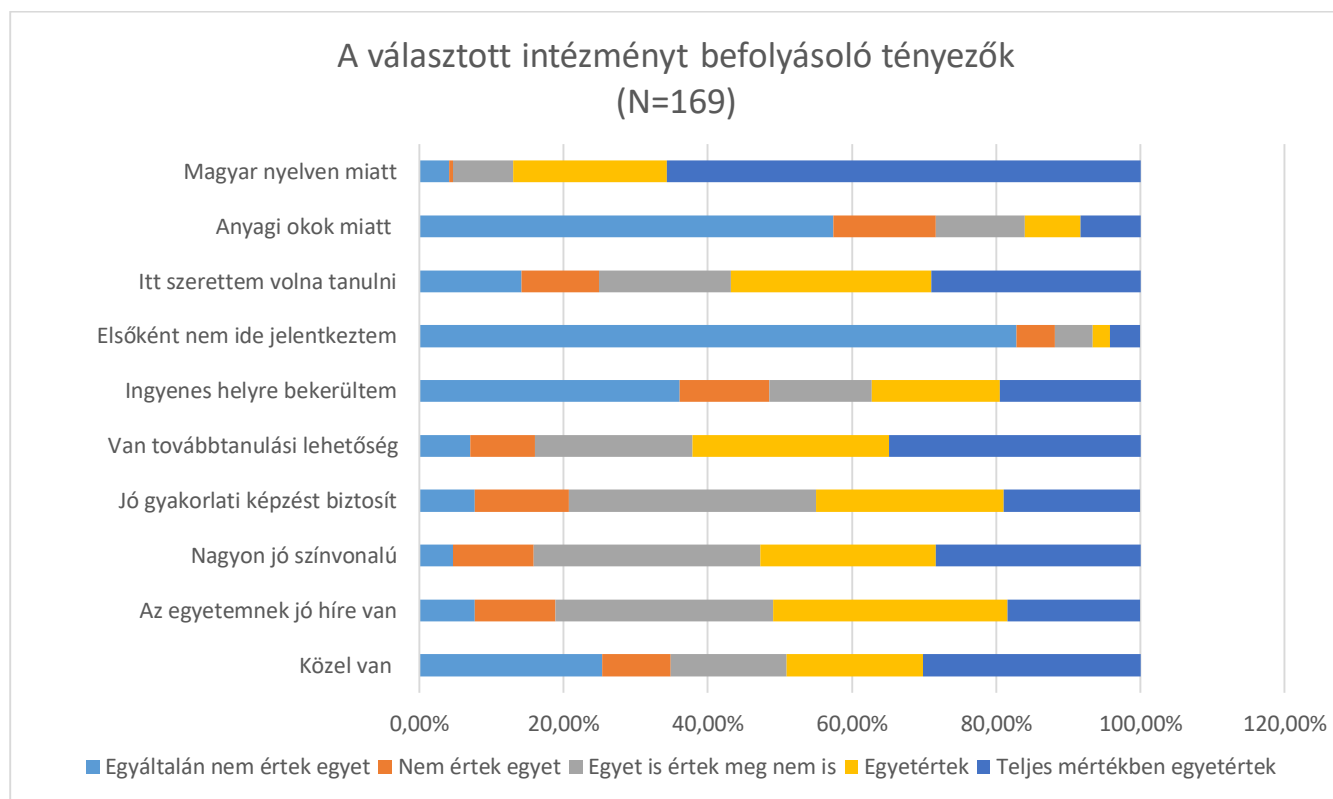

Forrás: Saját szerkesztés

A megkérdezettek 33,7%-a teljes mértékben egyetért azzal, hogy a diploma szükséges a munkájához, 18,3%-a egyetért. 20,7%-a egyet is ért meg nem is, 7,7%-a nem ért egyet, 19,5%-a egyáltalán nem ért egyet. A válaszadók 13,6%-a teljes mértékben egyetért azzal, hogy ez a szak keresett a munkaerőpiacon, 30,2%-a egyetért, 34,9%-a egyet is ért meg nem is, 12,4%-a nem ért egyet, 8,9%-a egyáltalán nem ért egyet. 34,3%-a egyáltalán nem ért egyet azzal, hogy ezt a szakot könnyen el lehet végezni, 21,3%-a nem ért egyet, 22,5%-a egyet is ért meg nem is, 11,8%-a egyetért, 10,1%-a teljes mértékben egyetért. Az alanyok 62,7%-a egyáltalán nem ért egyet azzal, hogy a középiskolai eredményei alapján a választott szak volt számára elérhető, 15,4%-a nem ért egyet, 10,1%-a egyet is ért meg nem is, 4,7%-a egyetért, 7,1%-a teljes mértékben egyetért. A továbbiakban a megkérdezettek 83,4%-a egyáltalán nem ért egyet azzal, hogy elsőre nem a választott képzésre jelentkeztek, de csak oda vették fel őket, 5,3%-a nem ért egyet, 3,6%-a egyet is ért meg nem is, 2,4%-a egyetért, 5,3%-a teljes mértékben egyetért. A megkérdezett hallgatók 3%-a nem ért egyet azzal, hogy tetszett neki ez a szak, vagy szakterület, 16%-a egyet is ért meg nem is, 32,5%-a egyetért, 48,5%-a teljes mértékben egyetért. Az alanyok 10,1%-a egyáltalán nem ért egyet azzal, hogy határozott elképzelése volt arról, hogy a jövőben mit is szeretne csinálni, 14,8%-a nem ért egyet, 22,5%-a egyet is ért, meg nem is, 25,4%-a egyetért, 27,2%-a teljes mértékben egyetért.

A következő kérdésem arra vonatkozott, hogy milyen tényezők játszottak szerepet abban, hogy a Partiumi Keresztény Egyetemet választották. Az eredményeket az alábbi diagram szemlélteti.

16. ábra. A választott intézményt befolyásoló tényezők szerinti megoszlás

Forrás: Saját szerkesztés

A legfőbb tényezők, amelyek nagy szerepet játszottak a megkérdezett hallgatók egyetemválasztásában a következők: az alanyok 65,7%-a azért választotta a Partiumi Keresztény Egyetemet mert magyar nyelven tanulhat, 34,9%-a szerint ebben az intézményben van továbbtanulási lehetőség, 30,3%-a azért választotta, mert közel van a lakóhelyéhez, 29%-a mindenképpen ebben az intézményben szeretett volna tanulni, 28,4%-a szerint a választott szakterületen nagyon jó színvonalú az intézmény, 19,5%-a azért választotta mert ide volt esélye ingyenes helyre bekerülni, 18,9%-a szerint ez az intézmény jó gyakorlati képzést biztosít, 18,3%-a szerint az egyetemnek jó híre van, 8,3%-a anyagi okok miatt jelentkezett ebbe az intézménybe, és a fennmaradó 4,1%-a pedig azért választotta, mert elsőként nem ebbe az intézménybe jelentkezett, csak ide vették fel.

Az ezt követő kérdésben megkérdeztem a hallgatókat, hogy a tanulmányaik során mennyire valószínű, hogy megszakítják a tanulmányaikat, évet halasztanak, vagy hosszabb időre abbahagyják-e a tanulást. Az eredményeket az alábbi táblázat szemlélteti.

3. táblázat. Egyetemmel kapcsolatos döntések szerinti megoszlás

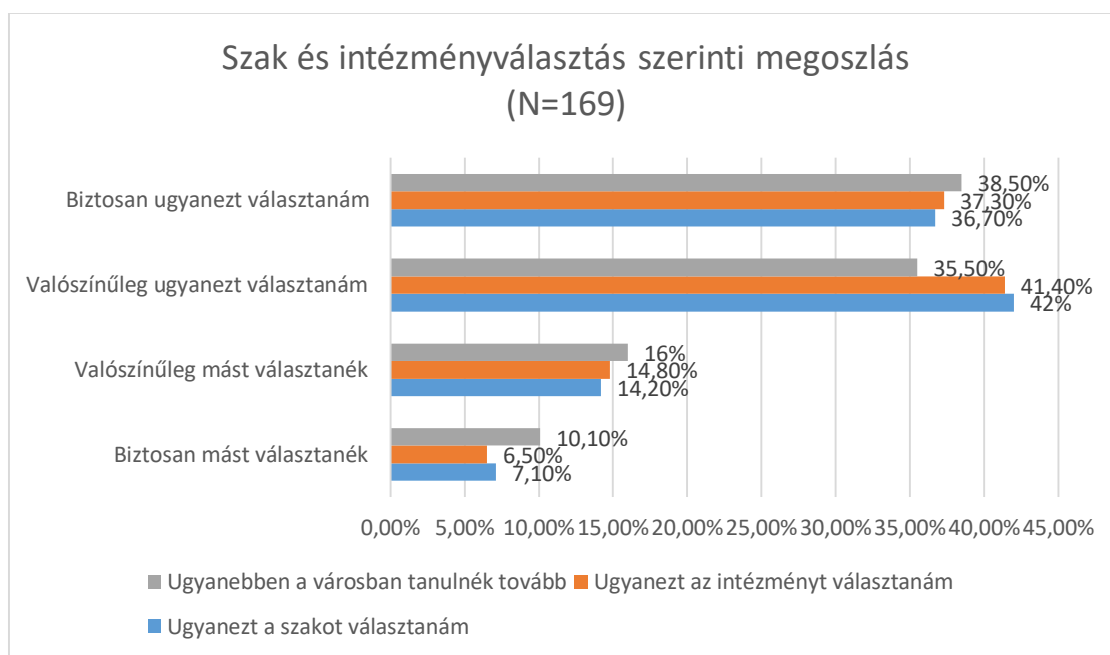
	Egyáltalán nem	Inkább nem	Igen is meg nem is	Inkább igen	Biztosan igen
Megszakítom a tanulmányaimat, és ugyanezen a szakon intézményt váltok.	77,5%	13,6%	7,7%	0,6%	0,6%
Megszakítom a tanulmányaimat és más szakot kezdek el tanulni.	80,5%	11,2%	4,7%	1,8%	1,8%
Végleg vagy hosszabb időre abbahagyom a tanulmányaimat.	74,6%	17,2%	5,9%	1,8%	0,6%
Évet halasztok, rövidebb időre abbahagyom a tanulmányaimat	74%	16%	7,1%	1,8%	1,2%

Forrás: Saját szerkesztés

Az alábbi táblázatban a következő eredményeket láthatjuk: a válaszadók 77,5%-a egyáltalán nem szakítja meg a tanulmányait és ugyanezen a szakon intézményt vált, 13,6%-a inkább nem szakítja meg, 7,7%-a igen is meg nem is, 0,6%-a inkább igen, 0,6%-a biztosan megteszi ezt. A következő állításnál, hogy a megkérdezettek 80,5%-a egyáltalán nem szakítja meg a tanulmányait, és más más szakot kezd el tanulni, 11,2%-a inkább nem szakítja meg, 4,7%-a igen is meg nem is, 1,8%-a inkább megszakítja és 1,8%-a biztosan megszakítja a tanulmányait. Az alanyok 74,6%-a egyáltalán nem gondolja azt, hogy végleg vagy hosszabb időre abbahagyja a tanulmányait, 17,2%-a inkább nem gondolja, 5,9%-a igen is meg nem is, 1,8%-a inkább igen, 0,6%-a biztosan igen. Az utolsó állításnál a megkérdezett hallgatók 74%-a egyáltalán nem gondolja azt, hogy évet halaszt, rövidebb időre abbahagyja a tanulmányait, 16%-a inkább nem gondolja, 7,1%-a igen is meg nem is, 1,8%-a inkább igen, 1,2%-a biztosan igen.

Az utolsó kérdésben megkérdeztem a hallgatókat, hogy ha újra kezdenének a felsőfokú tanulmányaikat, ugyanezt a szakot, és intézményt választanák-e. Az eredményeket az alábbi diagram szemlélteti.

17. ábra. Szak és intézményválasztás szerinti megoszlás

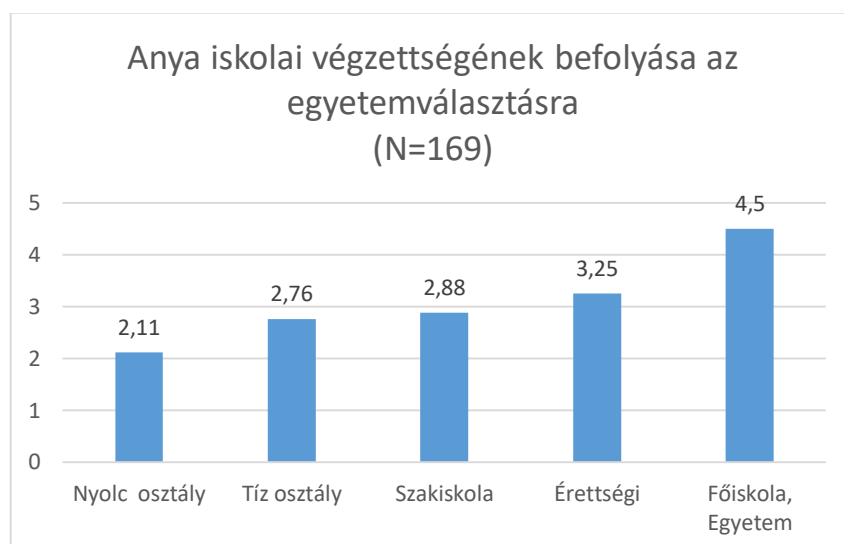
Forrás: Saját szerkesztés

Az eredmények alapján a megkérdezettek 36,7%-a biztosan ugyanezt a szakot választaná, 42%-a valószínűleg ugyanezt választaná, 14,2%-a valószínűleg mást választana, 7,1%-a biztosan mást választana. Az alanyok 37,3%-a biztosan ugyanezt az intézményt választaná, 41,4%-a valószínűleg ugyanezt választaná, 14,8%-a valószínűleg mást választaná, 6,5%-a biztosan mást választana. A válaszadók 38,5%-a biztosan ugyanebben a városban tanulna tovább, 35,5%-a valószínűleg ugyanebben a városban tanulna tovább, 16%-a valószínűleg mást választana, 10,1%-a biztosan mást választana.

4.1.3. Hipotézisek ellenőrzése

Az első hipotézisem, mely szerint feltételezem, hogy a szülők magasabb iskolai végzettsége ösztönző hatással van az egyetemválasztásra, az alacsony iskolai végzettség pedig visszafogó hatással van rá. Vizsgálathoz Anova tesztet alkalmaztam, mivel egy mennyiségi és egy minőgi változó állt rendelkezésemre: az anya iskolai végzettsége és a családom elvárja, hogy diplomás legyek változó. Az eredményeket a következő grafikonok ábrázolják.

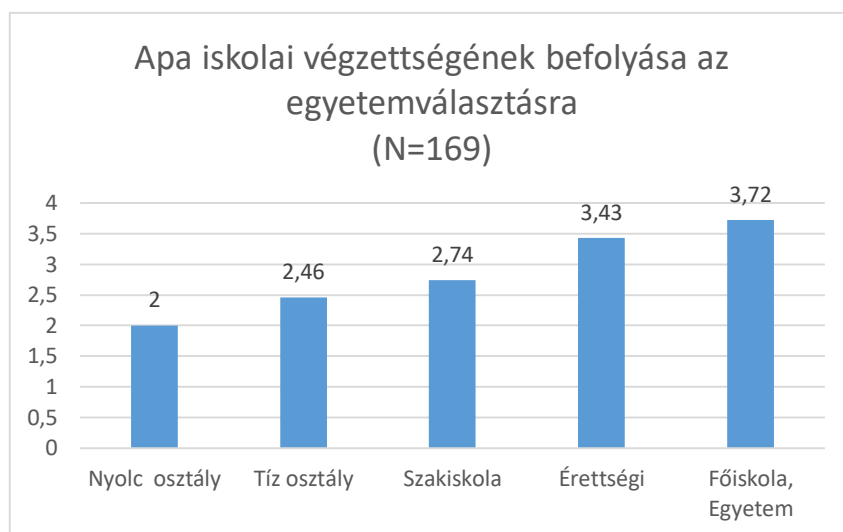
18. ábra. A szülők iskolai végzettségének befolyása az egyetemválasztásra

Forrás: Saját szerkesztés

Megvizsgáltam, hogy vannak-e a különbségek a szülők iskolai végzettsége és az intézményválasztási motivációk között. Az anyai iskolai végzettségénél és a családi mintakövetés motivációnál találtam szignifikáns összefüggést ($p=0,004$), az F értéke 3,08. Az átlagok között pedig eltérés van. Azoknak a hallgatóknak, akiknek az édesanyja diplomás, felsőoktatási intézmény kiválasztásánál átlag feletti mértékben fontos a családi mintakövetés. Ezek a hallgatók nagy valószínűséggel követni szeretnék édesanyjuk példáját és nem szeretnék nála alacsonyabb iskolai végzettséget. Az apa iskolai végzettsége között is összefüggés mutatható ki, a szignifikancia szint ($p=0,003$), az átlagok között itt is eltérés van.

19. ábra. Szülők iskolai végzettségének befolyása az egyetemválasztásra

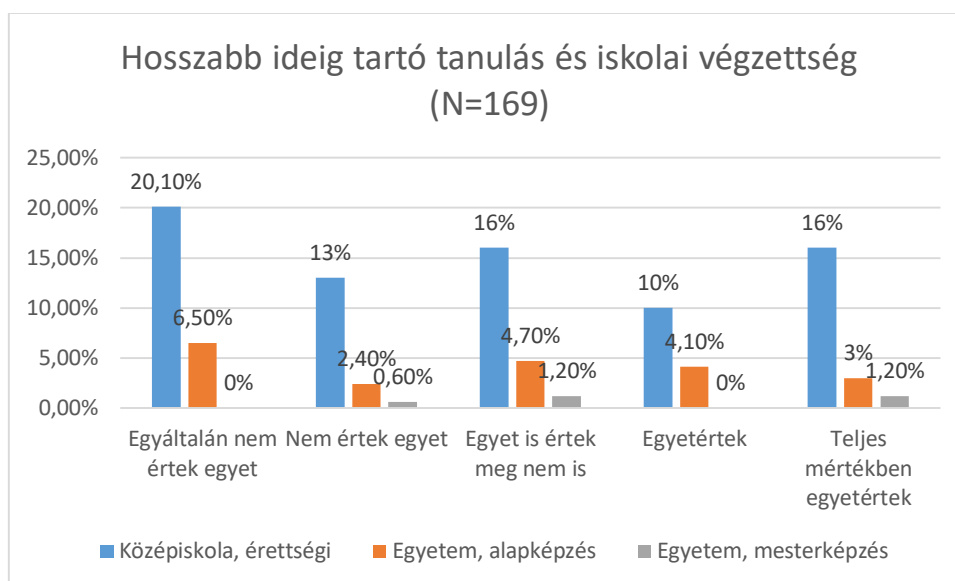

Forrás: Saját szerkesztés

Ezek a hallgatók nagy valószínűséggel követni szeretnék édesanyjuk példáját és nem szeretnék nála alacsonyabb iskolai végzettséget. Az apa iskolai végzettsége között is összefüggés mutatható ki, a szignifikancia szint ($p=0,003$), az F értéke 3,09. Az átlagok között itt is eltérés van.

A következő hipotézisemben feltételeztem, az egyetemre való jelentkezés mögött állhat az a motiváció, hogy a hallgatók szeretnék minél tovább diákok maradni, mivel az egyetemi évek szabadságot, felelősségteljes szórakozást és új élményeket jelentenek, ami vonzó lehet számukra az érettségi utáni életszakaszban. A vizsgálatban kereszttábla elemzést alkalmaztam, mivel két minőségi változó állt rendelkezésemre. Az eredményeket az alábbi grafikon szemlélteti.

20. ábra. Hosszabb ideig tartó tanulás és az iskolai végzettség közötti összefüggés

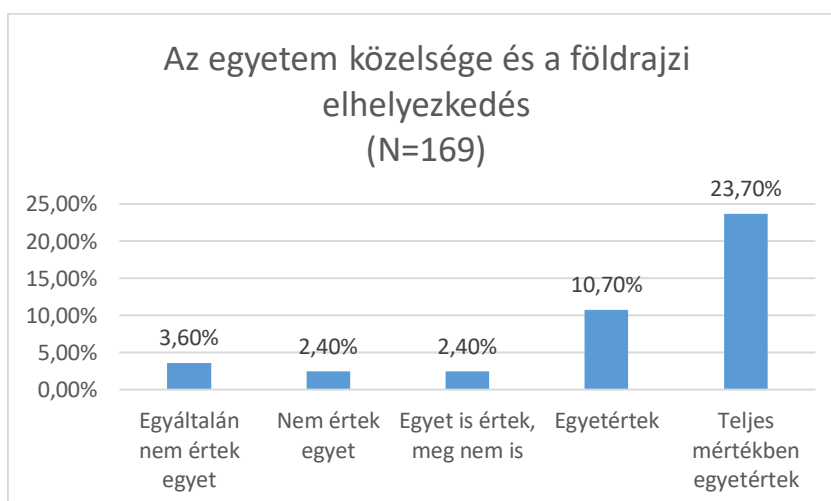

Forrás: Saját szerkesztés

A 20. ábra alapján elmondható, hogy a két változó között nincs összefüggés. A megkérdezettek 10 és 16%-a szerint igaz, hogy azért jelentkezett egyetemre, mert minél tovább diák szeretett volna maradni. 20,1%-a középiskolát végzettek közül egyáltalán nem ért egyet, számukra fontosabb lehet a karrier építése, vagy egy jól jövedelmező munkahely.

A harmadik hipotézisemben feltételeztem, hogy a Nagyvárad közelében lakó diákok a földrajzi közelség miatt nagyobb valószínűséggel választják a Partiumi Keresztény Egyetemet. A vizsgálathoz szintén kereszttábla elemzést alkalmaztam, mivel két minőségi változó állt rendelkezésemre. Az eredményeket az alábbi diagram szemlélteti.

21. ábra. Az egyetem közelsége és a földrajzi elhelyezkedés

Forrás: saját szerkesztés

A 21. ábrán láthatjuk, hogy a két változó között szignifikáns összefüggés van. A Khí négyzet szignifikancia szintje ($p=0,000$). A Cramers's V mérőszám értéke 0,41 a két változó között a kapcsolat közepes erősségű, tehát elmondhatjuk, hogy Nagyvárad közelében lakó diákok a földrajzi közelség miatt választották a Partiumi Keresztény Egyetemet. A közelség csökkenti a mindennapi ingázási időt és költségeket, így kényelmesebbé és gazdaságosabbá teszi a tanulmányokat a helyi diákok számára.

4.2. Az interjú vizsgálat eredményei

4.2.1. Az egyetemválasztási döntés háttere

Az első meghatározó kérdésem az egyetem hallgatóihoz a következő volt: Milyen szempontokat vettél figyelembe az egyetem kiválasztásakor? A válaszadóim nagy részének a helyszín volt az egyik fontos szempont az egyetem kiválasztásakor. Az első személynek a helyszín volt az egyik legfontosabb szempont, mivel közelbe szeretett volna egyetemre menni. *„Első fontos szempont a hely volt, mivel közel akartam lenni a szüleimhez, ha bármi baj van otthon, akkor tudjam őket segíteni, ezért esett a választásom Váradra. Fontos volt számomra, hogy anyanyelvemen tanuljak tovább, ezért csak a Partiumi Keresztény Egyetem jöhetett szóba. Mindig tudtam, hogy a tanügyben szeretnék elhelyezkedni, ezért gondolkodtam a humán szakokon, de a reál tantárgyakat nem akartam magam mögött hagyni, ezért esett választásom Az óvodai és elemi oktatás pedagógiája szakára.”*

A második interjúalanyom is hasonlóan vélekedett ezzel kapcsolatban, mert neki is fontos szempont volt az, hogy közel legyen a családjához, és az, hogy magyarul folytassa tovább a tanulmányait. *„A legfontosabb szempont az egyetemválasztásom során a helyszín volt, nagyon családcentrikus embernek tartom magam, ezért fontos volt számomra, hogy viszonylag közel élhessek a családomhoz. A távolság mellett számomra nagyon fontos volt az is, hogy magyarul tanulhassak. Igazándiból két egyetem került szóba, a Partium és a Szegedi Tudományegyetem. Bár annak idején nyílt napon nem voltam, viszont nagyon pozitív benyomást kellettek az egyetemről a népszerűsítés alkalmával.”*

A harmadik interjúalanyom leginkább azt a szempontot vette figyelembe, hogy ő már tudta milyen irányba szeretett volna tovább tanulni, és ennek alapján választotta ki az egyetemet is. *„Nekem elég pontos elképzelésem volt azzal kapcsolatban, hogy milyen irányban szeretnék továbbtanulni, így a kívánt szakomhoz kerestem egyetemeket. Mivel ehhez a szakhoz minden esetben van felvételi vizsga, ezért a vizsgára felkészítő tanárom volt az, akit kérdeztem a*

lehetőségekről, ez alapján kutakodtam és érdeklődtem a továbbiakban. Másik fontos szempont volt, hogy romániai egyetemen szerettem volna továbbtanulni. Fontos volt még, hogy tandíjmentes helyen akartam tanulni.”

A negyedik interjúalanyom több szempontot vett figyelembe az egyetemválasztással kapcsolatban, őt nagyon megfogta az egyetem családi hangulata, amit a népszerűsítések által tapasztalt meg. *„Valójában persze több tényezőnek is utánanéztem, de szó-ami-szó, a népszerűsítések alatt nagyon felkeltették az érdeklődésem. Megfogtak azzal, hogy milyen nagyszerű emberek jöttek hozzánk, ők mennyire közel érzik magukat az egyetemhez és milyen családi hangulat vár itt mindenkit.”*

Az ötödik interjúalanyom szerint is a szakok kínálata és a helyszín volt, mint szempontok amit figyelembe vett az egyetemválasztás során. *„Személy szerint a legfontosabb szempont az egyetem kiválasztásakor a szakok kínálata és a helyszín volt.”*

A hatodik interjúalanyom a képzés minőségét és a szakmai elismertséget vette figyelembe az egyetemválasztás során. *„Az egyetem kiválasztásakor leginkább a képzés minőségét és a szakmai elismertséget vettem figyelembe. Fontos volt számomra, hogy az egyetem elismert legyen a zenei képzés területén, és hogy tapasztalt, elismert oktatók tanítsanak. Ezenkívül a tanulmányi program rugalmassága és a gyakorlati lehetőségek is kulcsfontosságúak voltak.”*

A következőkben arra a kérdésre kerestem a választ, hogy a hallgatók számára mi jelentette az ideális egyetemi környezetet, amelyet el tudnak képzelni. Az első interjúalanyom első látásra nem tudta elképzelni, hogy milyen is lehet valójában, többen tájékoztatták, hogy nem olyan, mint a középiskola, de fogalma se volt, hogy ez mit is fog jelenteni. *„Őszintén mikor egyetemre jöttem fogalmam se volt milyen lesz, vagy milyennek kell lennie egy ideális egyetemi közegnek. Nyilvánvalóan többen mondták, hogy teljesen más lesz mint a liceum, de elképzelésem se nagyon volt, hogy ez pontosan mit is fog jelenteni. Én már az első hetekben pozitívumnak éltem meg, hogy a Partium egy kicsi egyetem, nem volt viszonyítási alapom egy ideig, de jó érzés volt, hogy elég könnyen tudtunk barátkozni, mindenki ismer mindenkit, családi hangulatú.”*

A második interjúalanyom szerint nagyon fontos volt számára az, hogy magyarul tanulhasson tovább, legyen megfelelően felszerelve az intézmény, meg az aktív és pezsgő diákélet. *„Nagyvárosban képzeltem el magam egyetemistaként, és bár nem volt kizáró jellegű, de nagyon örültem neki, hogy magyar nyelven kapom az oktatást, valamint sok magyar van a*

környezetemben. Nagyon fontos volt számomra, hogy jó és aktív legyen a diákélet. Fontos volt még számomra, hogy technikailag felszerelt és korszerű legyen a kiválasztott intézmény.”

A harmadik interjúalanyom nem szeretett volna egy nagyobb egyetemre menni, ahol több ezer diák tanul. A Partiumi Keresztény Egyetem számára volt a legideálisabb lakhatás szempontjából, mivel a kollégium nagyon közel van az egyetemhez. *“Nem akartam túlon túl nagy városba kerülni, egy hatalmas egyetemre több ezer ember közt egy lenni. A Partiumi Keresztény Egyetem elhelyezkedésében is, lakhatási lehetőség szempontjából is ideális. Nagyvárád elég nagy ahhoz, hogy legyen élet tele lehetőségekkel, de nem olyan nagy, hogy elveszek benne. Elviselném, ha az egyetem nyüzsgőbb lenne, a folyosókon pedig több hallgatóval lehetne találkozni, akik rohannak órára, ami már 5 perce elkezdődött. Belegondolva viszont, inkább a kis egyetemet mondanám, mert olyan jól tud esni, amikor ismerős arcokba botlok folyton és a tanárok is tudják a nevem.”*

A negyedik interjúalanyomnak is az ideális egyetemi környezet a magyar közösség és a családi hangulat volt a meghatározó. *„Fontos tényező volt a magyar közösség, a családi hangulat, lakhatási lehetőség és az étkezde. Ezeket mind megtaláltam a Partiumi Keresztény Egyetemen.”*

Az ötödik interjúalanyom is hasonlóan gondolkodott erről a kérdésről, mivel számára az ideális egyetemi környezetet az jelentette, hogy minél több tevékenység legyen a képzés keretén belül. *„Véleményem szerint az ideális környezet mindenképp városban található és egy kisebb, de annál tevékenyebb egyetemet jelent.”*

A hatodik interjúalanyom számára az ideális egyetemi környezetet, az egyetemen lévő projektek, és egy olyan közösség jelentette, ahol nem érzi magát egynek a sok közül. *„Az ideális egyetemi környezet számomra egy olyan hely, ahol a tanulás mellett lehetőségem van kreatív projekteken is részt venni. Nagyvárád városi környezete és kulturális élete vonzó volt számomra, hiszen számos zenei rendezvényen és előadáson vehetek részt. Emellett fontos volt, hogy az egyetem közepes méretű legyen, így nem éreztem magam egy a sok közül.”*

Az utolsó kutatási kérdésem arról szólt, hogy milyen módon befolyásolta az egyetemválasztási döntést a Partiumi Keresztény Egyetemről hallott pozitív és negatív vélemények. Az interjúalanyaim a következő képpen vélekedtek erről a kérdéskörrel. Az első interjúalanyom szerint nem igazán lehetett rosszat hallani az egyetemről. Sokan ajánlották,

neki, mivel több ismerőse is a Partiumi Keresztény Egyetemen tanult. *„Több ismerősöm is tanult a Partiumon, rengetegen ajánlották, csak nem igazán lehetett rosszat hallani az egyetemről. Ellenben voltak ismerőseim, akik más egyetemekről különböző rémtörténetekkel ártak elő, minden esetben több negatívummal számoltak be, mint pozitívummal, ezen alapból nem gondolkodtam. Összességében a másoktól kapott visszajelzések fontosak voltak számomra a választásom során.”* Az ő elmondása szerint a visszajelzések is fontos szerepet játszottak a választás során, bár a vélemények megosztóak voltak.

A második interjúalanyom véleménye szerint mások véleményéből alakította ki a képet az egyetemről, mivel a beiratkozás előtt, még nem járt az egyetemen. A mások véleménye számított neki a legkézenfekvőbb is hitelesnek tűnő forrásnak. *„Abszolút mértékben mások véleményéből építkeztem, mivel ez volt a keresésem alapja, és ezt tartottam a legkézenfekvőbb és hitelesebb forrásnak, mivel magán az egyetemen a felvételi vizsgakor jártam először.”*

A harmadik interjúalanyom is azt állította, hogy eléggé befolyásolták a pozitív és negatív vélemények. Az ő véleménye szerint akiktől tájékozódott az egyetemről, voltak helyzetek ami nem is úgy történt, mint ahogy neki elmondták. Kiderítette, hogy a hallott információkról mi az igaz, és csak ezt követően döntött. *„Szerintem eléggé. Bármilyen jó lehetett volna az egyetem weboldala, vagy közösségi oldala, ha akik személyesen itt vannak, épp az ellenkezőjét állították volna. Hallottam én is rosszakat persze, de soha sehol semmi sem tökéletes. Megpróbáltam szűrni a hallottakat és a valóságnak utána járni. Néha csak a hallgatók túloztak el egy-egy helyzetet, és valójában nem is pont úgy történt valami, ahogy ők azt előadják. Szerencsére a tapasztalataim is ezt mutatják, pl. panaszkodtak, hogy „Megemelték az ebéd díját, milyen drága, sokkal olcsóbb mást enni”, később viszont kiderül, hogy ilyen jó áron lehetetlen ilyen finomat találni bárhol a városban. Persze lehet túlzok, de ezek a konyhásnénik az összes szeretetük belefőzik a tányérjainkba. A pozitív vélemények pedig segítettek a választásban és megerősítettek a döntésben.”*

Az negyedik interjúalanyom elmondása szerint egyáltalán nem befolyásolta a döntését, mivel a középiskolás éve alatt nem hallott sok információt Partiumi Keresztény Egyetemről. Az egyetem megkezdése után alakította ki a véleményét ezzel kapcsolatban. *„Igazából nem befolyásolt döntésemben, mert nem hallottam róla annyira semmit, viszont az első év után*

megvolt az egész rendszerről a saját véleményem, ami tartalmaz pozitív és negatív tényezőket is.”

Az ötödik interjúalanyom szerint nagyon befolyásoló tényező volt a visszajelzés, és az ott végzett hallgatók véleménye. *„Nagyon befolyásoló tényezőként hatott az intézményről halott pozitív visszajelzés, valamint a már ott végzett hallgatók szintén pozitív véleménye és visszajelzése, segítséget nyújtva a végső döntésben, hogy az adott egyetemet válasszam.”*

A hatodik interjúalanyomat is nagymértékben befolyásolták a pozitív és negatív vélemények, mivel több ismerőse is dicsérte az egyetem oktatóinak szakértelmét. *„Az egyetemről hallott pozitív visszajelzések jelentős mértékben befolyásolták a döntésemet. Több ismerősöm is dicsérte az egyetemet, különösen a zenei tanszék oktatóinak szakértelmét és az egyetem barátságos légkörét. Bár hallottam néhány negatív véleményt is, ezek kevésbé voltak meghatározóak, mert úgy éreztem, hogy ezek egyedi esetekre korlátozódnak.”*

4.2.2. Az interjú vizsgálat eredményeinek az összefoglalása

A kutatás során megkérdezett egyetemi hallgatók válaszai alapján az egyetem kiválasztásakor a helyszín, az anyanyelvi oktatás és a család közelsége voltak a legfontosabb szempontok. Az interjúalanyok közül többen is kiemelték, hogy a Partiumi Keresztény Egyetem választása mellett a magyar nyelvű képzés és a családhoz való közelség játszott döntő szerepet. Néhány hallgató a szakma iránti érdeklődés alapján választott, mások pedig az egyetem hírnevére és a képzés minőségére helyezték a hangsúlyt. Az ideális egyetemi környezettel kapcsolatban a hallgatók közül sokan a kis létszámú, családias hangulatú közösséget, az aktív diákéletet és a jól felszerelt intézményt tartották fontosnak. A Partiumi Keresztény Egyetem kis mérete és barátságos légköre több hallgató számára ideálisnak bizonyult. Az egyetemről hallott vélemények szintén befolyásolták a döntéseiket; a pozitív visszajelzések megerősítették választásukat, míg a negatív vélemények kevésbé voltak meghatározóak. Összességében a hallgatók a személyes ajánlásokra és tapasztalatokra támaszkodva hozták meg döntésüket az egyetem kiválasztásakor.

6. Következtetések

A dolgozatom első felében a szakirodalmi áttekintés került bemutatásra, mely során egy általános kép kialakítására törekedtem a felsőoktatás kialakulásával kapcsolatban. Az első fejezetben a felsőoktatás fogalmának meghatározása szerepelt. Ezt követően a dolgozatomban helyet kapott a motivációs elméletekről szóló rész is. Bemutattam a legismertebb motivációs elméleteket, mint például Maslow szükséglet-hierarchia elméletét, Herzberg kéttényezős elméletét és Vroom várákőzés-elméletét. Ezen elméletek bemutatása után külön figyelmet fordítottam arra, hogy Romániában milyen tényezők motiválják a fiatalokat a felsőoktatás iránt. Itt különösen fontosnak találtam a gazdasági és társadalmi helyzet elemzését, valamint a munkaerőpiaci igények hatását a diákok választásaira. Ennek kapcsán a motivációs elméletek mellett kiemeltem azt, hogy Romániában milyen motivációik vannak a felsőoktatás iránt. A továbbiakban néhány empirikus kutatás eredményeit ismertettem, melyben az szerepel, hogy a romániai és magyarországi felsőoktatási intézményekkel való elégedettség mérése. Az empirikus kutatások eredményei bemutatják, hogy a hallgatók hogyan értékelik a romániai és magyarországi felsőoktatási intézményeket. Az elégedettség mérése több szempontból történt: az oktatás minősége, az infrastruktúra állapota, a tanárok felkészültsége és a támogatási rendszerek hatékonysága alapján. Az eredmények azt mutatták, hogy a hallgatók elégedettsége nagymértékben függ az intézmény által nyújtott lehetőségektől és a kapott támogatástól. A romániai intézmények esetében gyakran kiemelték az anyanyelven való tanulás lehetőségét és a közvetlenebb, családiasabb légkört. Mindezek után az egyetem és szakválasztást szociológiai nézőpontból közelítettem meg. Ezt követően a módszertani rész került bemutatásra. A kutatásomhoz kvantitatív és kvalitatív kutatási módszert alkalmaztam, a saját készítésű kérdőívek online kerültek kitöltésre, az interjúkat pedig személyesen kérdeztem le és vettem fel hangrögzítőn. A kutatás célcsoportját a Partiumi Keresztény Egyetem valamennyi hallgatója alkotta.

A kutatás során 3 hipotézist fogalmaztam meg. Az első hipotézisemben a szülők iskolai végzettsége és az egyetemválasztási szokásokat vizsgáltam. Az eredmények alapján a hipotézisem beigazolódott be, mivel a szülők iskolai végzettsége nagy hatással van az egyetemválasztásra. A második hipotézisemben feltételeztem, az egyetemre való jelentkezés mögött állhat az a motiváció, hogy a hallgatók szeretnének minél tovább diákok maradni, mivel az egyetemi évek szabadságot, felelősségteljes szórakozást és új élményeket jelentenek, ami vonzó lehet számukra az érettségi utáni életszakaszban. Ez a hipotézisem nem igazolódott be,

mivel számukra fontosabb lehet a karrier építése, vagy egy jól jövedelmező munkahely, mint minél tovább diák maradni. A harmadik hipotézisemben feltételeztem, hogy a Nagyvárad közelében lakó diákok a földrajzi közelség miatt nagyobb valószínűséggel választják a Partiumi Keresztény Egyetemet. Ez a hipotézisem beigazolódott.

Összesítve, az eredmények alapján a következő általános következtetések vonhatók le: a hallgatók körében nagy hatással van a család, mint a legfőbb tényező az egyetemválasztás kapcsán. A megkérdezettek szempontjából az ideális egyetemi környezet számukra az jelentette, hogy magyarul tanulhatnak, családiasabb a hangulat, mint egy több ezer fős egyetemen. A hallgatókat nagymértékben befolyásolták az egyetemválasztási döntésükben a pozitív és negatív vélemények, mivel ezek alapján döntöttek. A szülők magasabb iskolai végzettsége ösztönző hatással van az egyetemválasztásra, az alacsony iskolai végzettség, pedig visszafogó hatással van rá. Nagyvárad közelében élő diákok a földrajzi közelsége miatt választották a Partiumi Keresztény Egyetemet.

A kérdőíves válaszok sokszínűsége miatt érdemes további kutatásokat végezni más egyetemeken tanuló hallgatók egyetemválasztási motivációinak mélyebb megértése érdekében. Az egyetemek között éles ellentétek adódhatnak a témával kapcsolatos attitűdöket illetően, ezért a kutatás kiterjesztése esetén nagyobb hangsúlyt fektetnék ezen változók mérésére. A jövőbeli kutatások során érdemes lenne figyelembe venni a regionális különbségeket, valamint az egyes szakok és karok közötti eltéréseket is.

7. Felhasznált irodalom

- Ágyas R. (2015). *Diákként sokat tanultunk, tanítóként még többet?! Pedagógushallgatók pályorientációja a Vajdaságban.* 66–68.
- Albert Lőrincz, E. (2015). *Továbbtanulási és intézményválasztási motivációk a Partiumi régió határmenti térségében.*
- Armstrong, M. (2007). *A handbook of employee reward management and practice* (2nd ed). Kogan Page.
- Bădescu, G., Mihuş, G., & Sum, P. (2018). *Reforma învăţământului superior în România: Propuneri de schimbări pentru un sistem onest, eficient şi incluziv.*
- Bernáth K. (2016). *Hogyan válasszunk egyetemet? A Partiumban élő fiatalok továbbtanulási motivációi.* Presa Universitară Clujeană.
- Dunn, J. (2003). *Locke: A very short introduction* (1. publ). Oxford Univ. Press.
- Education at a Glance 2021: OECD Indicators.* (2021).
- Educational attainment statistics.* (é. n.). Elérés 2024. április 12., forrás
- Educational attainment statistics.* (2024).
- Fejes, J. B. (2015). *Célok és motiváció: Tanulási motiváció a célorientációs elmélet alapján.* Gondolat Kiadó.
- Houle, C. O. (1961). *The Inquiring Mind.* Madison: University of Wisconsin Press. University of Wisconsin Press.
- Hrubos, I. (2012). *A társadalmi esélyegyenlőtlenségek új színterei a felsőoktatásban.*
- Józsa, G. (2020). Lemorzsolódási kockázat és jelentkezés a felsőoktatásba. *Képzés és gyakorlat*, 18(1–2), 55–66.
- Józsa G. (2024). *Szakképzésből a felsőoktatásba.* MATE Press.
- Kisfalusi, D. (2013). *Kapcsolati és hálózati tőke: Vázlat a társadalmi tőke kettős természetéről.* 23, 84–101.
- Marginson, S. (2016). *Felsőoktatás és a közjó, – Melbourne University Publishing.*
- Pires, de O., & Luisa, A. (2009). Higher Education and Adult Motivation towards Lifelong Learning: An Empirical Analysis of University Post-Graduates Perspectives. *European Journal of Vocational Training*, 46(1), 129–150.
- Pusztai, G., & Szigeti, F. (Szerk.). (2018). *Lemorzsolódás és perzisztencia a felsőoktatásban.* Debreceni Egyetemi Kiadó = Debrecen University Press.
- Raport privind starea învăţământului superior din România.* (2023).
- Sintayehu, K. A. (2018). *THE MEANING, IDEA AND HISTORY OF UNIVERSITY/HIGHER EDUCATION IN AFRICA: A BRIEF LITERATURE REVIEW.* 4, 210–227.

- Székedi, L., Gál, K., & Pásztor, R. (2020). *Továbbtanulás a Partiumban. A Partiumi Keresztény Egyetem elsőéves hallgatóinak egyetem- és szakválasztási preferenciái. A II. Oktatás határhelyzetben konferencia tanulmánykötete.*
- Sziksai, M., Csata, Z., Márton, J., Papp, Z. A., Salat, L., & Péntek, J. (2010). *Az erdélyi magyar felsőoktatás helyzete és kilátásai: Támpontok egy lehetséges stratégiához.* Ábel.
- Vroom, V. H. (1995). *Work and motivation* (First edition). Jossey-Bass Publishers.
- Walker, E. L., & Madsen, K. B. (1974). Modern Theories of Motivation. *The American Journal of Psychology*, 87(4), 746.
- Yarbrough, J. W. (2023). David McClelland and the Theory of Needs in Support of a Positive Work Environment and Victims of Workplace Bullying. In J. W. Yarbrough (Szerk.), *Acknowledging, Supporting and Empowering Workplace Bullying Victims: A Proactive Approach for Human Resource Managers* (o. 47–52). Springer Nature Switzerland.

8. Ábrajegyzék

1. ábra. A felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya Európában	10
2. ábra. Az alapképzésre beiratkozott hallgatók aránya Romániában	12
3. ábra. A felsőoktatásba jelentkező hallgatók megoszlási aránya 2011-2023 között	13
4. ábra. A szakválasztást befolyásoló személyek	13
5. ábra. A minta nemek szerinti megoszlása.....	18
6. ábra. A minta lakóhely típusa szerinti megoszlása	18
7. ábra. Évfolyam szerinti megoszlás.....	20
8. ábra. Középiskola típusa szerinti megoszlás.....	21
9. ábra. Édesanya legmagasabb iskolai végzettsége	21
10. ábra. Édesapa legmagasabb iskolai végzettsége	22
11. ábra. Tájékozottság a hallgatók egyetemválasztása előtt szerinti megoszlás	23
12. ábra. Egyetemválasztásban nyújtott segítség szerinti megoszlás	24
13. ábra. A hallgatók által betöltött szerepek szerinti megoszlás	25
14. ábra. A minta egyetemválasztással kapcsolatos percepciók szerinti megoszlása	26
15. ábra. Szakválasztás motívumai szerinti megoszlás.....	27
16. ábra. A választott intézményt befolyásoló tényezők szerinti megoszlás	28
17. ábra. Szak és intézményválasztás szerinti megoszlás.....	30
18. ábra. A szülők iskolai végzettségének befolyása az egyetemválasztásra	31
19. ábra. Szülők iskolai végzettségének befolyása az egyetemválasztásra	32
20. ábra. Hosszabb ideig tartó tanulás és az iskolai végzettség közötti összefüggés.....	33
21. ábra. Az egyetem közelsége és a földrajzi elhelyezkedés	33

9. Táblázatok jegyzéke

1. táblázat. Bölcsészettudományi és Művészeti karon tanuló hallgatók.....	19
2. táblázat. Gazdaság- és Társadalomtudományi karon tanuló hallgatók.....	20
3. táblázat. <i>Egyetemmel kapcsolatos döntések szerinti megoszlás</i>	29

9. Függelék

Interjú kérdések

1. Milyen szempontokat vett figyelembe az egyetem kiválasztásakor (pl. helyszín, szakok kínálata, hírnév stb.)?
2. Milyen tényezők határozták meg az Ön számára ideális egyetemi környezetet (pl. városi vagy vidéki, kis vagy nagy egyetem stb.)?
3. Milyen információs forrásokat használt az egyetemekkel kapcsolatos döntéshozatal során (pl. internetes források, közösségi oldalak, iskolai tanácsadás, diáktársak stb.)?
4. Mi volt az a legnagyobb kihívás vagy dilemma, amivel szembe került az egyetemválasztás során?
5. Mennyire volt meghatározó az Ön számára az egyetem helyszíne és a lakóhely közötti távolság a döntésében?
6. Milyen személyes vagy szakmai célokat tűzött ki maga elé az egyetemi tanulmányai során?
7. Hogyan befolyásolta az Ön döntését az adott intézményről szóló hallott pozitív vagy negatív visszajelzések, vélemények vagy élmények?
8. Mi volt a legfőbb tényező ami miatt azt az egyetemet választotta, amelyben jelenleg tanul?

A kutatásban használt kérdőív

A kérdőív LimeSurvey rendszerből lementett változata a következő oldalon kezdődik.

A PKE hallgatók egyetemválasztási motivációi

19 kérdés található ebben a kérdőívben.

Demográfiai adatok

[D1]Mi az Ön neve? *

Kérem, csak **egy**et válasszon az alábbiak közül:

- ☐ Nő
☐ Férfi

[D2]Mi az Ön életkora? *

❶ Csak számok írhatóak ebbe a mezőbe.

❷ A válasznak 18 és 60 közé kell esnie.

Kérem, ide írja a válaszát:

Kérjük, hogy az életkorát betöltött években adja meg.

[D3]A Partiumi Keresztény Egyetem melyik szakán tanul? *

❶ Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül

Kérem, csak **egy**et válasszon az alábbiak közül:

- ☐ Angol nyelv és irodalom (BA)
☐ Angol nyelv és irodalom-német nyelv és irodalom (BA)
☐ Az óvodai és elemi oktatás pedagógiája (BA)
☐ Bank és pénzügyek (BA)
☐ Európai szociálpolitikák (MA)
☐ Fordító és tolmács (MA)
☐ Képzőművészet-Grafika (BA)
☐ Kereskedelem, turizmus és szolgáltatás gazdaságtana (BA)
☐ Magánének (BA)
☐ Magyar nyelv és irodalom (BA)
☐ Magyar nyelv és irodalom- angol nyelv és irodalom (BA)
☐ Menedzsment (BA)
☐ Német nyelv és irodalom (BA)
☐ Szociális munka (BA)
☐ Szociológia (BA)
☐ Többnyelvűség és multikulturalitás (MA)
☐ Vállalkozások fejlesztésének menedzsmentje (MA)
☐ Pénzügy (MA)
☐ Vizuális kommunikáció (MA)
☐ Zene (BA)
☐ Debreceni Egyetem: Gépészmérnök (BA)
☐ Debreceni Egyetem: Mezőgazdasági mérnök (BA)
☐ Debreceni Egyetem: Vidékfejlesztési agrármérnök (BA)

Ha több szakos, akkor kérem, hogy válassza ki azt, amire kitölti a kérdőívet.

[D4]A Partiumi Keresztény Egyetem hányadéves hallgatója? *

❶ Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül

Kérem, csak **egy**et válasszon az alábbiak közül:

- ☐ Elsőéves
- ☐ Másodéves
- ☐ Harmadéves
- ☐ Negyedéves
- ☐ Pótlóéves
- ☐ Összevont évek

Kérjük, hogy az előző kérdésnél megjelölt szak évfolyamát adja meg.

[D5]Melyik országban van az állandó lakhelye? *

❶ Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül

Kérem, csak **egy**et válasszon az alábbiak közül:

- ☐ Románia
- ☐ Magyarország
- ☐ Egyéb

[D6]Melyik megyében van az Ön állandó lakhekye? *

❶ Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül

❶ Ha a(z) 'Egyéb.' lehetőséget választja, kérjük tölts ki a szövegmezőt is.

Kérem, csak **egy**et válasszon az alábbiak közül:

- ☐ Arad (Románia)
- ☐ Békés (Magyarország)
- ☐ Bihar (Románia)
- ☐ Hajdú-Bihar (Magyarország)
- ☐ Hargita (Románia)
- ☐ Kovászna (Románia)
- ☐ Maros (Románia)
- ☐ Szatmár (Románia)
- ☐ Szilágy (Románia)
- ☐ Egyéb

[D7]Milyen típusú településen van az Ön állandó lakhelye? *

❶ Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül

Kérem, csak **egy**et válasszon az alábbiak közül:

- ☐ Falu vagy község
- ☐ Főváros
- ☐ Megyeszékhely
- ☐ Egyéb város

[D8]Mi az Ön legmagasabb iskolai végzettsége? *

❶ Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül

❷ Ha a(z) 'Egyéb:' lehetőséget választja, kérjük töltsse ki a szövegmezőt is.

Kérem, csak **egy**et válasszon az alábbiak közül:

☐ Középiskola, líceum (érettségi)

☐ Egyetem, alapképzés

☐ Egyetem, mesterképzés

☐ Egyéb

Itt a befejezett képzésre gondoljon.

[D9]Ön milyen típusú középiskolát végzett? *

❶ Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül

Kérem, csak **egy**et válasszon az alábbiak közül:

☐ Elméleti (pl. elméleti gimnázium, elméleti líceum)

☐ Szakmai (szakgimnázium, szaklíceum, szakközépiskola)

☐ Pedagógiai (pl. tanítóképző)

☐ Művészeti (pl. művészeti gimnázium, líceum)

☐ Egyéb

[D10]Melyik megyében fejezte be a középiskolát? *

❶ Kérem, válasszon egyet az alábbiak közül

❷ Ha a(z) 'Egyéb:' lehetőséget választja, kérjük töltsse ki a szövegmezőt is.

Kérem, csak **egy**et válasszon az alábbiak közül:

☐ Arad (Románia)

☐ Békés (Magyarország)

☐ Bihar (Románia)

☐ Hajdú-Bihar (Magyarország)

☐ Hargita (Románia)

☐ Kovászna (Románia)

☐ Maros (Románia)

☐ Szatmár (Románia)

☐ Szilágy (Románia)

☐ Egyéb

[D11]Mi (volt) az Ön szüleinek a legmagasabb iskolai végzettsége? *

Kérem, az összes felsorolt elemnél jelölje be a megfelelő választ:

	Nyolc osztálynál kevesebb	Nyolc osztály	Tíz osztály	Szakiskola (érettségi nélkül)	Érettségi	Főiskola, egyetem	Főiskola, egyetem utáni képzés	Nem tudom	Nem ismer(t)em az édesanyámat/ édesapámat
Édesanya	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
Édesapa	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐

Egyetemválasztás

[E1]Az egyetemválasztás előtt honnan tájékozódott a Partiumi Keresztény Egyetemről? *

Kérem, válassza ki az **összes** ideillőt:

- ☐ A PKE hallgatója/hallgatói
- ☐ A PKE tanára(i)
- ☐ Középiskolai tanár(ok)
- ☐ Osztálytárs(ak)
- ☐ Szülő(k), családtag(ok)
- ☐ Középiskolai látogatás(ok)
- ☐ Az adott szak vagy az egyetem közösségi oldala (Facebook, Instagram)
- ☐ Az adott szak vagy az egyetem weboldala
- ☐ Az egyetem nyomtatott felvételi tájékoztatója
- ☐ Barátok, ismerősök
- ☐ Egyetemi nyílt nap
- ☐ Egyetemi reklámfilm
- ☐ Egyetemi stand, sátor városnapokon, fesztiválon
- ☐ Internetes hirdetés
- ☐ PKE-hez köthető vetélkedő, tantárgyverseny, pályázat
- ☐ Újságcikk(ek), újságreklám(ok)

☐ Egyéb:

[E2] Ki segített Önnek az egyetem kiválasztásában?

*

Kérem, válassza ki az **összes** ideillőt:

- ☐ Szülő(k)
- ☐ Testvér(ek)
- ☐ Más családtag(ok)
- ☐ Középiskolai tanár(ok)
- ☐ Barát vagy barátnő
- ☐ A PKE oktatója
- ☐ A PKE jelenlegi hallgatója
- ☐ Az egyetem volt hallgatója
- ☐ Nem segített senki a választásban.

☐ Egyéb:

Kérem válassza ki a legfontosabbakat!

[E3]Az alábbiak közül melyek igazak Önre? *

Kérem, válassza ki az **összes** ideillőt:

- ☐ A kollégiumban lakom.
- ☐ Szakkollégiumi tag vagyok.
- ☐ HÖK tag vagyok.
- ☐ Legalább egyszer részt vettem a PTDK-n.
- ☐ Hallgatói képviselő vagyok (valamelyik kari tanács, Szenátus).
- ☐ Egyik sem

☐ Egyéb:

[E4]Kérem, hogy egy 1-től 5-ig terjedő skálán értékelje, hogy mennyire ért egyet az alábbi állításokkal. Azért jöttem az egyetemre, mert... *

Kérem, az összes felsorolt elemnél jelölje be a megfelelő választ:

	1	2	3	4	5
... diplomával jobban lehet keresni.	☐	☐	☐	☐	☐
... diplomásként könnyebb munkát találni.	☐	☐	☐	☐	☐
... diplomásként könnyebb külföldön munkát találni.	☐	☐	☐	☐	☐
... a diploma ma már társadalmi elvárás.	☐	☐	☐	☐	☐
... a családom elvárja, hogy diplomás legyek.	☐	☐	☐	☐	☐
... valamilyen felsőfokú végzettséget mindenképpen akartam szerezni.	☐	☐	☐	☐	☐
... minél tovább szerettem volna diák maradni.	☐	☐	☐	☐	☐

1 - Egyáltalán nem értek egyet, 5 - Teljes mértékben egyetértek

[E5]Mennyire játszottak szerepet az alábbiak abban, hogy azt a szakot választotta, amelyik jelenleg tanul? *

Kérem, az összes felsorolt elemnél jelölje be a megfelelő választ:

	1	2	3	4	5
Határozott elképzelésem volt arról, hogy a jövőben mit is szeretnék csinálni.	☐	☐	☐	☐	☐
Tetszett ez a szak, szakterület.	☐	☐	☐	☐	☐
Elsőként nem erre a képzésre jelentkeztem, de ide vettek fel.	☐	☐	☐	☐	☐
A középiskolai eredmények alapján ez a szak volt számomra elérhető.	☐	☐	☐	☐	☐
Ezt a szakot könnyen el lehet végezni.	☐	☐	☐	☐	☐
Ez a szak keresett a munkaerőpiacon.	☐	☐	☐	☐	☐
Ez a diploma szükséges a munkámhoz.	☐	☐	☐	☐	☐

1 - Egyáltalán nem játszott szerepet, 5 - Teljes mértékben szerepet játszott

Ha Ön több szakon is jár, akkor arra a szakra gondoljon, amit a kérdőív elején megjelölt.

[E6]Mennyire játszottak szerepet az alábbiak abban, hogy a Partiumi Keresztény Egyetemet választotta? *

Kérem, az összes felsorolt elemnél jelölje be a megfelelő választ:

	1	2	3	4	5
Közel van a lakóhelyemhez.	☐	☐	☐	☐	☐
Az egyetemnek jó híre van.	☐	☐	☐	☐	☐
Ezen a szakterületen nagyon jó színvonalú intézmény.	☐	☐	☐	☐	☐
Ez az intézmény jó gyakorlati képzést biztosít.	☐	☐	☐	☐	☐
Ebben az intézményben van továbbtanulási lehetőség.	☐	☐	☐	☐	☐
Ide volt esélyem ingyenes helyre kerülni.	☐	☐	☐	☐	☐
Elsőként nem ide jelentkeztem, csak ide vettek fel.	☐	☐	☐	☐	☐
Mindenképpen ebben az intézményben szerettem volna tanulni.	☐	☐	☐	☐	☐
Anyagi okok miatt jelentkeztem ebbe az intézménybe.	☐	☐	☐	☐	☐
Magyar nyelven tanulhatok ebben az intézményben.	☐	☐	☐	☐	☐

1 - Egyáltalán nem játszott szerepet, 5 - Teljes mértékben szerepet játszott

[E7]Mit gondol, mennyire valószínű, hogy a jelenlegi tanulmányai során a következők történnek Önnel? *

Kérem, az összes felsorolt elemnél jelölje be a megfelelő választ:

	Egyáltalán nem	Inkább nem	Igen is meg nem is	Inkább igen	Biztosan igen
Megszakítom a tanulmányaimat, és ugyanezen a szakon intézményt váltok.	☐	☐	☐	☐	☐
Megszakítom a tanulmányaimat és más szakot kezdek el tanulni.	☐	☐	☐	☐	☐
Végleg, vagy hosszabb időre abbahagyom a tanulmányaimat.	☐	☐	☐	☐	☐
Évet halasztok, rövidebb időre abbahagyom a tanulmányaimat.	☐	☐	☐	☐	☐

[E8]Ha újra kezdhethné a felsőfokú tanulmányait, mennyire valószínűek a következők? *

Kérem, az összes felsorolt elemnél jelölje be a megfelelő választ:

	Biztosan mást választanék	Valószínűleg mást választanék	Valószínűleg ugyanezt választanám	Biztosan ugyanezt választanám
Ugyanezt a szakot választanám.	☐	☐	☐	☐
Ugyanezt az intézményt választanám.	☐	☐	☐	☐
Ugyanebben a városban tanulnék tovább.	☐	☐	☐	☐